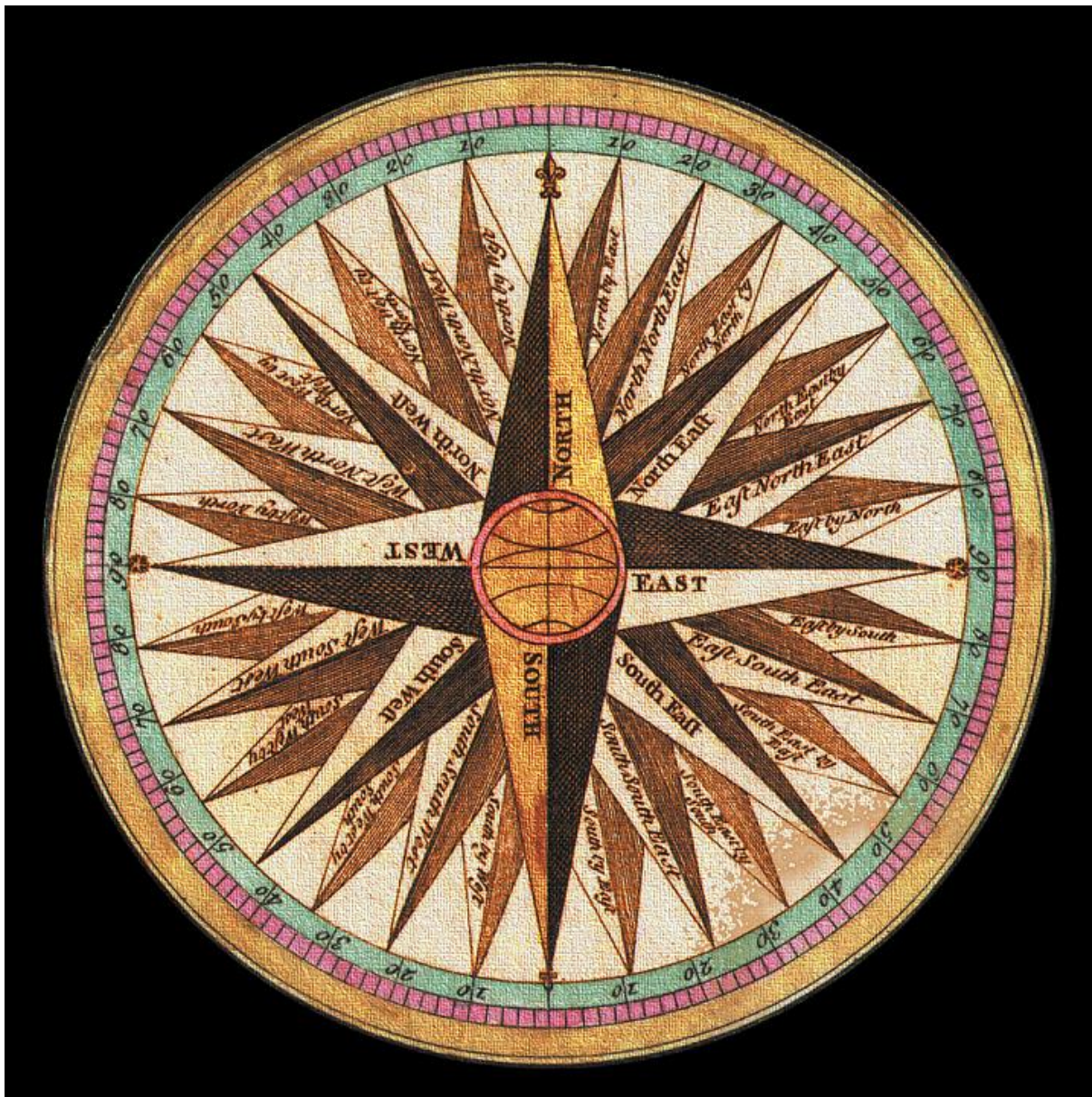

Koersdocument Omgevingswet

Bron: https://www.pngkey.com/detail/u2e6a9y3e6t4i1q8_vintage-sign-nautical-ship-compass-sea-old-compass/

Versie juni 2021

Colofon:

Redactie procesgroep Omgevingswet:

Mohamed Ouarani
Patricia Rompen
Kim Collaris
Ruud Roos
Jo Nievelstein
Bryan Dinjens

Stuurgroep: Bart Smeets, (voorzitter) wethouder Omgevingswet

Hans Rijvers, gemeentesecretaris
Erwin Debie, algemeen directeur
Mohamed Ouarani, procesleider 'implementatie Omgevingswet'
Patricia Rompen, werkgroep leider
Frank Geurts, hoofd afdeling ROG
Wiel Jongen, hoofd afdeling T&H
Jos Drummen, hoofd afdeling KCC

Voorwoord

De Omgevingswet treedt naar verwachting per 1-7-2022 in werking. Echter, de wetgeving en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is momenteel nog volop in ontwikkeling. We lopen als het ware met z'n allen over een brug, terwijl deze nog niet af is. De onzekerheid die dit met zich meebrengt vraagt om een heldere koers. Een koers waarin de uitgangspunten voor het implementatieproces duidelijk zijn beschreven en vertaald naar concrete (hoofd)activiteiten met een bijbehorende planning. Daarom bied ik met genoegen het Koersdocument Omgevingswet Landgraaf aan.

Dit document is de basis om samen aan de slag te gaan. Uiteindelijk bepalen wij 'samen' hoe in de toekomst de fysieke leefomgeving van onze mooie gemeente Landgraaf er uit ziet. Een leefomgeving waarbij we nadrukkelijk meer dan eens rekening houden met de sociaal maatschappelijke opgaven waar wij voor staan. Een omvangrijke opgave die we, met de nodige interactie en al lerend, gezamenlijk de komende jaren vorm zullen geven. De fase waarin we ons momenteel bevinden oogt 'chaotisch', omdat veel zaken nog in ontwikkeling zijn. Dit koersdocument beschrijft deze 'chaos' door helder en duidelijk te prioriteren en de activiteiten te beschrijven die noodzakelijk zijn voor een succesvolle implementatie. Dit proces vraagt ook om flexibiliteit en een open mind. We spreken dan ook van een dynamisch koersdocument, dat ons gaat helpen om de invoering van de Omgevingswet in Landgraaf tot een succes te maken. Dat gaat ons vast en zeker lukken, want veranderen doen we samen!

Bart Smeets

Wethouder Omgevingswet

Samenvatting

De Omgevingswet is een reactie op de toegenomen versnippering en onduidelijkheid van het huidige omgevingsrecht. De aanleiding voor de Omgevingswet is te vinden in onze samenleving. Er is behoefte aan eenvoudige regelgeving, meer inzichtelijkheid en samenhang, meer afwegingsruimte en toch een goede bescherming van onze leefomgeving. In de Omgevingswet staat de decentrale besluitvorming door de gemeente centraal. De verantwoordelijkheid van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving ligt in hoofdzaak bij de gemeente. Gemeenten krijgen meer beleidsvrijheid en verantwoordelijkheid, meer mogelijkheden om zowel lokale afwegingen te maken als ook meer rekening te houden met de wensen van inwoners en ondernemers. De Omgevingswet bestaat uit een vernieuwend stelsel van instrumenten die met elkaar samenhangen. Burgers, bedrijven en overheden zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit en ontwikkeling van de leefomgeving. De Omgevingswet creëert dus een ander speelveld met nieuwe verhoudingen tussen inwoners, initiatiefnemers en de overheid. In de Omgevingswet verschuift de (huidige) rol van een gemeente van 'toetsers' van wat kan en mag naar een meer regisserende en uitnodigende rol. Integraal en gebiedsgericht denken is essentieel, net als communicatief vaardig zijn, samen willen werken op basis van loslaten en vertrouwen, meer flexibiliteit, zelfwerkzaamheid en de bereidheid tot co-creatie van oplossingen. Inwoners en ondernemers krijgen daarbij een gelijkwaardige informatiepositie. Via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) kunnen inwoners, bedrijven, organisaties en overheden met een druk op de knop zien wat op een bepaalde locatie wel en niet kan. Dit alles vraagt veel van iedereen die actief is in de fysieke leefomgeving. De invoering van de Omgevingswet is een forse opgave voor gemeenten, die een forse inspanning vraagt. Dit koersdocument legt de basis voor het vervolg van het implementatietraject en geeft inzicht in de ambities en uitgangspunten voor het implementatietraject en de veranderingen die dit met zich meebrengt voor onze gemeente. Dit koersdocument bevat ook een plan van aanpak (zie de bijlage).

De uitgangspunten voor het implementatieproces

-
1. Realistische aanpak met groeimodel
 2. Regionale samenwerking
 3. Integraal en multidisciplinair
 4. Informatievoorziening op orde
 5. Participatie als gezamenlijke verantwoordelijkheid
 6. Learning by doing

Hoofddoel Implementatieproces

Op tijd voorbereid zijn op de Omgevingswet als het gaat om beleid, regels, processen, digitale systemen, informatie en organisatie

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Samenvatting.....	4
1. Inleiding.....	6
2. Waarom een koersdocument.....	7
3. De Omgevingswet in vogelvlucht.....	8
3.1 Verbeterdoelen Omgevingswet.....	8
3.2 Wettelijke kerninstrumenten.....	8
4. Veranderingen.....	10
4.1 Beknopt overzicht veranderingen.....	10
4.2 Toelichting veranderingen.....	10
5. Landgraafse ambities.....	12
5.1 Verbeterdoelen Omgevingswet vertaalt naar Landgraafse ambities.....	12
5.1.1 Verbeterdoel: inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak.....	12
5.1.2 Verbeterdoel: samenhangende benadering beleid, besluitvorming en Regelgeving.....	13
5.1.3 Verbeterdoel: versnellen en verbeteren besluitvorming.....	13
5.1.4 Verbeterdoel: bestuurlijke afwegingsruimte.....	14
6. Vertaling van ambities naar uitgangspunten voor het implementatieproces.....	16
6.1 Eerste uitgangspunt: realistische aanpak met een groeimodel.....	16
6.2 Tweede uitgangspunt: regionale samenwerking.....	17
6.3 Derde uitgangspunt: integraal en multidisciplinair.....	17
6.4 Vierde uitgangspunt: informatievoorziening op orde.....	18
6.5 Vijfde uitgangspunt: participatie als gezamenlijke verantwoordelijkheid.....	18
6.6 Zesde uitgangspunt: learning by doing.....	18
7. Uitwerking van uitgangspunten in concrete activiteiten.....	19
Bijlage: plan van aanpak.....	20

1. Inleiding

De nieuwe Omgevingswet treedt naar verwachting in 2022 inwerking en gaat het omgevingsrecht ingrijpend veranderen. Het huidige omgevingsrecht bestaat uit een groot aantal wetten, AMvB's en ministeriele regelingen op het gebied van ruimtelijke ordening, water, bodem, monumenten, milieu, natuur, geluid, bouwen en infrastructuur. In de loop der jaren werden regels aangepast aan nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Met als gevolg dat het huidige omgevingsrecht op onnavolgbare wijze is verbrokkeld en verdeeld over een groot aantal verschillende wetten en regels. De Omgevingswet is volgens de regering om twee redenen nodig. Ten eerste sluit de bestaande wetgeving niet goed aan op huidige en toekomstige ontwikkelingen. De huidige wettelijke regels richten zich onvoldoende op duurzame ontwikkeling en houden onvoldoende rekening met regionale verschillen, de behoefte aan maatwerk in concrete projecten en het belang van vroegtijdige betrokkenheid van belanghebbenden bij de besluitvorming over projecten. De tweede aanleiding voor de herziening van het huidige omgevingsrecht vormt de huidige situatie waarin initiatiefnemers van activiteiten worstelen met veel verschillende wetten die allen hun eigen procedures en regels hebben. Het huidige omgevingsrecht is in de visie van de regering te versnipperd en niet inzichtelijk genoeg. De aanleiding voor de Omgevingswet is dus te vinden in onze samenleving: de behoefte aan eenvoudige regelgeving, meer inzichtelijkheid en samenhang, meer lokale afwegingsruimte en toch een goede bescherming van onze leefomgeving. Daarnaast moet het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving centraal staan in plaats van de vraag 'mag het wel?' (verschuiving van 'nee-tenzij' naar 'ja-mits').

Uit onderzoek van de VNG blijkt dat de impact van de Omgevingswet voor gemeenten groot is. De stelselherziening van het omgevingsrecht heeft een enorme omvang.

Circa 26 wetten worden samengevoegd tot één nieuwe Omgevingswet, 120 Algemene Maatregelen van Bestuur worden teruggebracht tot vier. Circa 5000 wetsartikelen worden teruggebracht naar circa 350. Een enorme wetstechnische operatie, die zijn vertaling moet krijgen in het gemeentelijk instrumentarium en een digitaal stelsel, maar ook vooral een stelselherziening die een cultuuromslag beoogt.

2. Waarom een koersdocument

De implementatie van de Omgevingswet binnen een gemeentelijke organisatie is een complexe opgave. Voordat de implementatie van de Omgevingswet kan plaatsvinden binnen de gemeentelijke organisatie, is het van belang om het ambitieniveau scherp te krijgen. Het ambitieniveau bepaalt de koers waarmee de gemeentelijke organisatie verder kan met het implementatieproces. Dit koersdocument heeft een dynamisch karakter; het is geen blauwdruk. Het is een aanzet hoe we om willen gaan met de nieuwe mogelijkheden en kansen die de Omgevingswet biedt. Het draait uiteindelijk niet alleen om de keuze(s) zelf, maar vooral om de weg daarnaar toe. Het proces van implementatie is als 'leertraject' net zo belangrijk (of misschien zelfs belangrijker) als het resultaat in de vorm van een nieuw (juridisch) instrumentarium. Immers de Omgevingswet draait hoofdzakelijk om cultuur en verandering. Volgens voormalig minister Melanie Schultz is het succes van de implementatie van de Omgevingswet voor 20% afhankelijk van de regels en voor 80% van de cultuur (gedrag en houding). Daarmee is de Omgevingswet geen simpele wetsverandering (transponeringstabel), maar een complexe veranderopgave voor de (gemeentelijke) organisatie en de burger. Het is een veranderingsopgave met uiteenlopende componenten waaronder de cultuurverandering in de hele keten, een digitale systeemverandering en de verandering van wet- en regelgeving. Dit koersdocument legt de basis voor het implementatietraject en geeft inzicht in de ambities voor het implementatietraject en de veranderingen die dit met zich meebrengt voor onze gemeente.

De voorbereiding op de Omgevingswet is een gezamenlijke zoektocht van alle betrokken partijen (o.a. Rijk, Provincie en gemeenten) waarin nog onzekerheden zijn ten tijde van het opstellen van dit koersdocument. De wetgeving rondom de Omgevingswet is nog in ontwikkeling. Dit geldt ook voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Kortom: we lopen met elkaar over een brug terwijl deze gebouwd wordt. Dit vraagt van alle betrokkenen acceptatie dat nog niet alles duidelijk is en we een gezamenlijke zoektocht aangaan. Tijdens deze zoektocht, die nog diverse jaren beslaat, zullen impact en de opgaven steeds duidelijker en scherper worden.

Een belangrijk les die we van het Rijk hebben meegekregen tijdens de gemeentelijke raadssessie 'Raad in Beraad inzake de Omgevingswet' (eind 2017) is: ben realistisch ten aanzien van het formuleren van ambities voor het implementatietraject, zet kleine stapjes en werk met een groeimodel! Gelet op de complexiteit, de omvang en het afbreukrisico van het implementatieproces, is het van groot belang om de bovengenoemde les ter harte te nemen.

3. De Omgevingswet in vogelvlucht

3.1 Verbeterdoelen Omgevingswet

De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

1. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en;
2. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

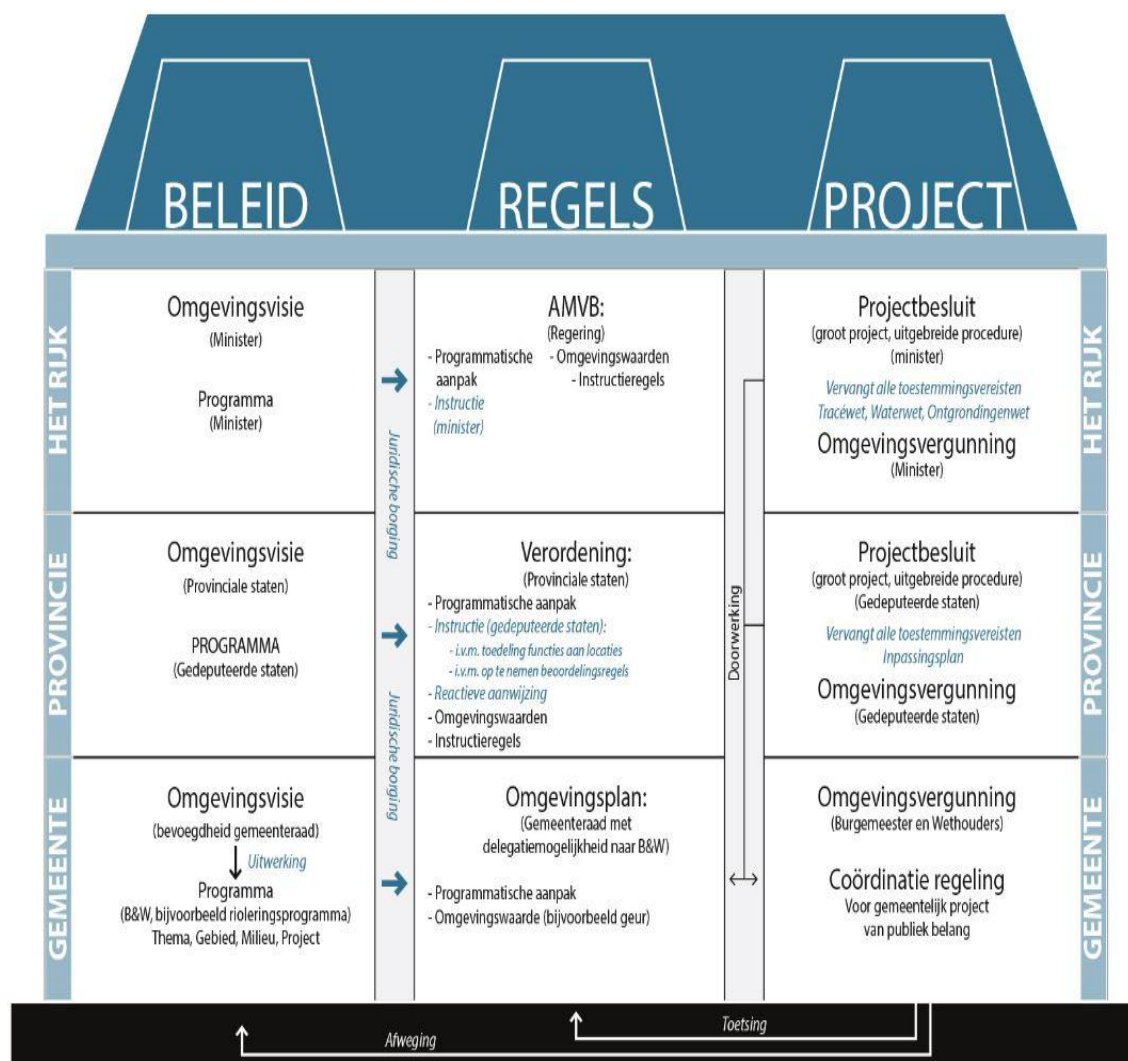
- Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De vier verbeterdoelen geven enerzijds een antwoord op ontwikkelingen in de samenleving (o.a. behoefte aan lokale afwegingsruimte/ruimte voor initiatieven en groeiende samenhang tussen opgaven) en anderzijds op knelpunten in het omgevingsrecht (o.a. onoverzichtelijke en versnipperde regelgeving).

3.2 Wettelijke kerninstrumenten

De Omgevingswet introduceert een aantal nieuwe instrumenten, waarvan de eerste vier (omgevingsvisie, programma, omgevingsplan en omgevingsvergunning) voor de gemeente het meest relevant zijn. De wettelijke kerninstrumenten die relevant zijn voor onze gemeente komen in de bijlage uitgebreid aan bod. Er wordt in de bijlage niet alleen met een 'wet-technische bril' naar de kerninstrumenten gekeken maar ook naar de gevolgen voor onze gemeentelijke organisatie.

HUIS VAN DE OMGEVINGSWET

Figuur: Stelselwijziging Omgevingswet (buro Waalbrug, 2016)

4. Veranderingen

4.1 Beknopt overzicht veranderingen

Hieronder zijn in tabelvorm op een beknopte wijze de veranderingen weergegeven die de Omgevingswet met zich mee gaat brengen voor de praktijk. Het betreft een algemene tabel en doet geen uitspraken waar een specifieke gemeente staat.

Van: (huidig omgevingsrecht)	Naar (meer): (Omgevingswet-denken)
Wantrouwen	Vertrouwen
Nee-tenzij (weren)	Ja-mits (stimuleren)
Sectoraal denken	Integraal denken
Regels opleggen (start=eindbeeld)	Ideeën faciliteren (organisch ontwikkelen)
Intern gericht	Extern gericht
Weinig bestuurlijke afwegingsruimte	Veel bestuurlijke afwegingsruimte
Gedetailleerd regelen	Ruimte en vrijheid bieden (uitnodigingsplanologie)
Toetsen van activiteiten	Partner in het proces
Passief	Actief
Complexe regels	Voorspelbare regels en gebruiksgemak
Probleem signalerend	Probleemoplossend
Objectieve normen (middel-denken)	Beleidsnormen/ doelvoorschriften (doel-denken)
Omgevingsvergunning	Vergunningsvrij
Centraal regelen	Lokaal maatwerk
Verkokeren en hokjesdenken	Ontschotten en samenwerken

4.2 Toelichting veranderingen

Een van de belangrijkste veranderingen van de Omgevingswet is meer lokale bestuurlijke afwegingsruimte en meer mogelijkheden voor lokaal maatwerk. De Omgevingswet betekent een decentralisatie in het fysieke domein en heeft gevolgen voor de gemeentelijke organisatie. De Omgevingswet is daardoor veel meer dan een juridische stroomlijning van wetgeving. De Omgevingswet vraagt een andere manier van denken en werken. Dit komt door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en de benadering vanuit de maatschappelijke gebiedsopgaven en de initiatiefnemer. Dit heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de gemeentelijke visie- en besluitvorming. Het wordt belangrijk om als gemeente te beschikken over een goede omgevingsvisie, die de ambities voor de fysieke leefomgeving in beeld brengt. Vervolgens heeft het gemeentelijke omgevingsplan een centrale rol bij het bereiken van die ambities en het beheer van de fysieke leefomgeving. De kwaliteit van de leefomgeving is (in het algemeen) niet meer vooraf vastgelegd door sectorale Rijksnormen, maar wordt bepaald door lokale, integrale keuzes over de gewenste kwaliteit van een gebied. De gemeente krijgt daarbij meer

ruimte om de rol te kiezen die bij specifieke gebiedsopgaven past, zodat de gemeente beter kan inspelen op veranderende verhoudingen in de samenleving. Door het versnellen van de procedures komt meer nadruk op participatie en het (vroeg)tijdig betrekken van burgers en bedrijven. Een belangrijke vraag die we in het vervolgtraject willen onderzoeken is o.a.: wat is nodig om vanuit het perspectief van de ondernemer of burger te denken en wat is nodig om een cultuuromslag te weeg te brengen, waarbij we niet voor elkaar denken, maar meer de weg bewandelen om het samen te doen en samen op te trekken (met burger, ondernemer, ambtelijke organisatie en gemeentebestuur).

5. Landgraafse ambities

Iedere gemeente is vrij om te bepalen op welke manier de koers bepaald wordt voor het implementatieproces van de Omgevingswet. Geen gemeente is hetzelfde; het implementatieproces is maatwerk. Waarom zijn de verbeterdoelen uit de Omgevingswet zo belangrijk? De verbeterdoelen uit de Omgevingswet zijn belangrijk omdat deze duidelijk weergeven welke veranderingen (vanuit het oogpunt van de wetgever) beoogd worden met het implementeren van de Omgevingswet. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de verbeterdoelen is van doorslaggevende betekenis voor het opstellen van de nieuwe gemeentelijke kerninstrumenten (zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan) en het vormgeven van de gemeentelijke werkprocessen. Aan de hand van de vier verbeterdoelen van de Omgevingswet zijn de Landgraafse ambities hieronder geformuleerd.

5.1 Verbeterdoelen Omgevingswet vertaalt naar Landgraafse ambities

In hoofdstuk vier zijn de vier verbeterdoelen uit de Omgevingswet geformuleerd. Hieronder zijn de verbeterdoelen uit de Omgevingswet nogmaals weergegeven. Daaronder is de Landgraafse ambitie weergegeven.

5.1.1 Verbeterdoel: het vergroten van inzichtelijkheid, voorspelbaarheid, en gebruiksgemak

Gemeentelijke ambitie: Landgraaf ambieert een groeimodel waarbij op een realistische en een geleidelijke wijze gewerkt wordt aan het vergroten van inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het gemeentelijke beleid (en regelgeving).

Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd. Dat geldt ook voor het verbeterdoel om de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het gemeentelijk beleid (en regelgeving) te vergroten. Ons streven is om per 1 juli 2022 te voldoen aan de minimale wettelijke vereisten van de Omgevingswet ten aanzien van de inrichting van de werkprocessen, het digitaal stelsel en het dienstverleningsniveau.

Ten aanzien van de wettelijke kerninstrumenten 'omgevingsvisie' en 'omgevingsplan' hebben we vanuit wettelijk oogpunt respectievelijk tot en met 2025 en tot en met 2030 de tijd om hieraan te werken. In de hoofdplanning wordt ten aanzien van de genoemde kerninstrumenten rekening gehouden met een realistische planning; waarbij zorgvuldigheid en regionale samenwerking van belang zijn.

Als basis voor de gemeentelijke omgevingsvisie en het omgevingsplan, zetten we in eerste instantie in op de totstandkoming van een regionaal kader (regionale visie/afstemmingsdocument). Vanuit dit regionaal kader willen wij onze lokale beleidstukken gaan uitwerken in de vorm van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Juridische regels van een overheid kunnen moeilijk leesbaar zijn en lastig te interpreteren. Zeker voor een initiatiefnemer die wil weten of een activiteit is toegestaan. De Omgevingswet heeft als doel te komen tot inzichtelijke regels en het vereenvoudigen van de toets van aanvragen aan regels. Het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) biedt de mogelijkheid om te werken met vragenbomen (via toepasbare regels). Toepasbare regels vormen de ‘bouwstenen’ van vragenbomen. Ze zijn geformuleerd in ‘gewone taal’, dat wil zeggen begrijpelijk voor niet-specialisten. Het werken met toepasbare regels is een ingewikkelde en een tijdrovende operatie. Het werken met vragenbomen is overigens vanuit de Omgevingswet gezien geen wettelijke verplichting. Het uitwerken van vragenbomen heeft geen prioriteit; we gaan wel onderzoeken via het groeimodel op welke wijze op kleinschalige wijze geëxperimenteerd en geoefend kan worden met vragenbomen (en toepasbare regels), zodat o.a. een betere inschatting gemaakt kan worden over nut, meerwaarde en werkdruk.

5.1.2 Verbeterdoel: samenhangende benadering beleid, besluitvorming en regelgeving

Gemeentelijke ambitie: Landgraaf ambieert een beleidskader in de vorm van een omgevingsvisie die integraal van aard is en gericht is op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke en fysieke opgaven.

Houding en gedrag spelen in dit verband een belangrijke rol. Het oplossen van vraagstukken vanuit een sectoraal thema is niet meer voldoende. Voor zowel de ambtelijke organisatie, het bestuur als burgers, wordt een andere denkwijze verwacht. Een denkwijze die meer gericht is op integrale afwegingen, waarbij gezocht wordt naar integrale oplossingen voor vraagstukken. De uitdaging voor gemeentelijke organisaties is om op geschikte wijze invulling te geven aan het ‘ja-mits beginsel’, ‘integraal denken’ en beleidsvorming op te hangen aan de belangrijkste sociaal-maatschappelijk (economische) opgaven. De uitdaging voor de burger/initiatiefnemer is vooral de zoektocht naar de verbindingen met andere belanghebbenden in het gebied en de bijdrage van het (fysieke) initiatief aan maatschappelijke opgaven beredeneerd vanuit een integraal kader.

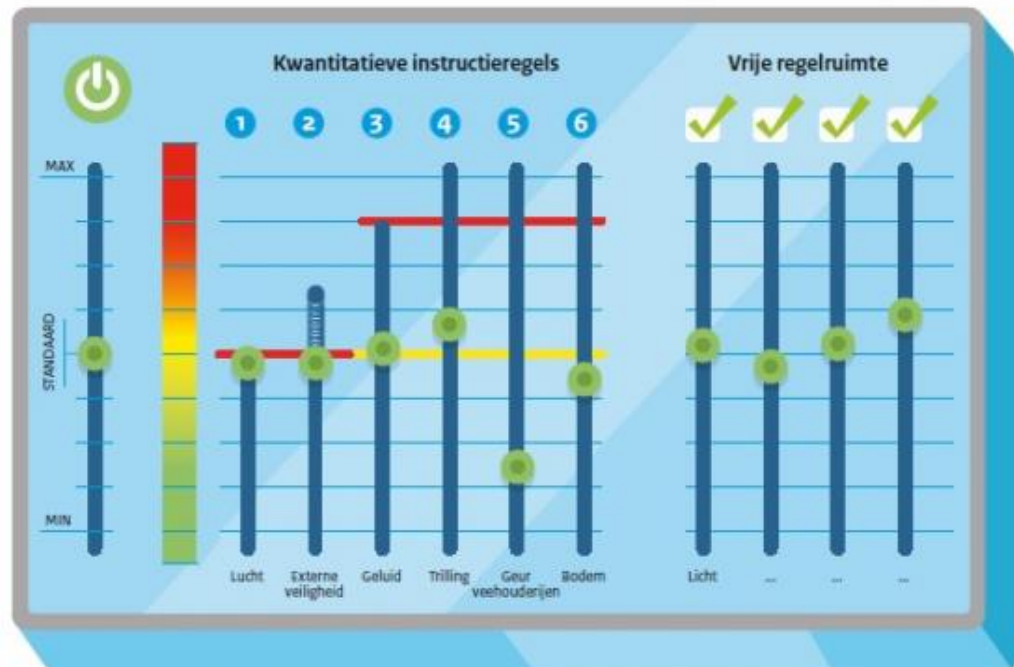
5.1.3 Verbeterdoel: het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving.

Gemeentelijke ambitie: Landgraaf staat positief tegenover het verbeterdoel, maar zal nog wel moeten uitzoeken op welke wettelijke gebieden deze (lokale) afwegingsruimte aanwezig is.

Het bieden van bestuurlijke afwegingsruimte is één van de verbeterdoelen van de Omgevingswet. Elke plek in Nederland is uniek met verschillende belangen die om een eigen afweging vraagt. Vanuit dat oogpunt is het logisch dat er meer mogelijkheden zijn om lokaal bestuurlijk af te wegen. In de wetgeving (Besluit kwaliteit leefomgeving) is hiervoor het ‘mengpaneel’ geïntroduceerd. De wetgeving rondom de ‘bestuurlijke afwegingsruimte’ is nog in ontwikkeling. In het kader van het omgevingsvisietraject wordt nader onderzoek verricht naar de ‘bestuurlijke afwegingsruimte’ die opgenomen is in de wetgeving en vindt een

integrale afweging plaats over nut en noodzaak om hiervan gebruik te maken. De keuzes die gemaakt worden in het omgevingsvisietraject worden uiteindelijk doorvertaald naar het omgevingsplan.

Mengpaneel milieu

Om duidelijk te maken hoe de nieuwe bestuurlijke afwegingsruimte kan worden ingezet wordt vaak een plaatje van een mengpaneel gebruikt. Uit een eerste analyse van de wetgeving blijkt dat er een ingewikkelde wereld schuil gaat achter dit mengpaneel. De invulling van bestuurlijke afwegingsruimte is niet een kwestie van de schuiven bedienen. Het vraagt om inhoudelijke achtergrondkennis over het (sectorale milieu) aspect en specifieke kennis over een bepaald gebied. De mate waarin en de wijze waarop de afwegingsruimte toeneemt varieert per milieu-aspect. Naast inhoudelijke kennis van de wetgeving en het gebied vraagt een invulling van de afwegingsruimte ook om samenwerking in de keten.

5.1.4 Verbeterdoel: versnellen en verbeteren besluitvorming

Gemeentelijke ambitie: Onze focus ligt tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op een aanpassing van de (werk)processen, waarbij we snelle dienstverlening willen toepassen voor de eenvoudige bouwplannen (denk aan verbouwingen) en voor complexe aanvragen (o.a. meervoudige vergunningen) waar meerdere disciplines bij betrokken zijn zoveel mogelijk tot een afhandeling willen komen via goed overleg aan de Omgevingstafel.

De processen, producten en diensten voor het verkennen van initiatieven, behandelen van meldingen en vergunningaanvragen, veranderen als gevolg van de Omgevingswet. Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn we verplicht om direct volgens de eisen van de wet deze processen uit te voeren. Zo gaat de termijn voor de meeste complexe

vergunningaanvragen terug van 26 naar 8 weken. Later in dit stuk wordt hier dieper op ingegaan. Dat vraagt, samen met de benadering vanuit 'ja-mits', om een andere manier van voorbereiding. Dit heeft ook invloed op de samenwerking met onze ketenpartners. De keten bestaat o.a. uit de (regionale) gemeenten, provincie, waterschap, de omgevingsdienst, de veiligheidsregio en de GGD. Samenwerking tussen deze partners draagt bij aan verbetering van de dienstverlening en verdieping van de integrale benadering.

6. Vertaling van ambities naar uitgangspunten voor het implementatieproces

Aan de hand van de ambities zoals beschreven in hoofdstuk 5 zijn een zestal uitgangspunten geformuleerd. De uitgangspunten zijn van belang omdat deze richtinggevend zijn voor het implementatietraject van de Omgevingswet in de gemeente Landgraaf. De uitgangspunten bepalen daarmee tevens de invoeringsstrategie van de Omgevingswet binnen onze gemeente.

6.1 Eerste uitgangspunt: Realistische aanpak met een groeimodel

Landgraaf benadert het implementatieproces op een realistische wijze en hanteert een groeimodel

De totstandkoming van de Omgevingswet is een ingrijpende stelselwijziging binnen het fysieke domein, maar is geen doel op zich. De Omgevingswet is een middel dat ons helpt om ons gereed te maken voor de veranderingen in onze samenleving. De Omgevingswet vraagt o.a. om een andere manier van denken en een andere manier van organiseren. Dit kost tijd en wij realiseren ons dat dit een langjarig proces is. Hoewel de Omgevingswet naar verwachting op 1 juli 2022 inwerking treedt en organisaties klaar moeten zijn, wil dat nog niet zeggen dat het implementatietraject daarmee af is. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, begint een nieuwe langjarige fase, namelijk de fase van doorontwikkeling, monitoring en bijstelling.

Wij willen de kansen die de Omgevingswet biedt om vraagstukken anders op te pakken aangrijpen. De Omgevingswet zien wij als een middel om beter om te gaan met allerlei maatschappelijke opgaven die op ons afkomen. We kiezen voor een groeistrategie. We gaan gedurende de transitieperiode meer en meer de ruimte benutten die de Omgevingswet biedt; dit doen wij wel weloverwogen en doordacht. De komende jaren is ons streven om steeds meer te werken zoals de Omgevingswet van ons vraagt. Dit vraagt op onderdelen een veranderde rol van medewerkers, collegeleden, raadsleden en de burger.

Het uitgangspunt is om het proces flexibel te houden, stapsgewijs in te steken en te accepteren dat bepaalde zaken nog niet duidelijk zijn. We gaan met elkaar stap voor stap samen verdieping zoeken. Er is en wordt ruimte (gegeven) voor tussentijds bijstellen van inhoud en/of proces. Op die manier zijn we wendbaar en kunnen we inspelen op nieuwe ontwikkelingen en inzichten. We kunnen zo leren van anderen en leren zelf van de fouten die we maken.

De Omgevingswet is veel omvattend. En dat vraagt veel van iedereen. Wij willen in onze aanpak realistisch zijn. In dit verband zullen ambities en mogelijkheden goed op elkaar worden afgestemd.

6.2 Tweede uitgangspunt: Regionale samenwerking

Landgraaf zet in op samenwerking met onze regionale gemeenten bij de voorbereidingen op de Omgevingswet

Wij hebben binnen onze regio in hoofdlijnen te maken met vergelijkbare (maatschappelijke en fysieke) opgaven en de opgaven houden niet op bij de gemeentegrens. Daarnaast kunnen we veel van elkaar leren. We staan positief tegenover regionale samenwerking bij de voorbereidingen rondom de Omgevingswet. Ten tijde van het schrijven van dit koersdocument wordt er in regionaal verband op verschillende fronten regionaal samengewerkt. Denk in dit verband aan:

- de voorbereidingen rondom de totstandkoming van het regionaal afstemmingsdocument als basis voor de gemeentelijke omgevingsvisie.
- regionale afstemming en samenwerking rondom het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in een regionaal DSO-overleg (op Zuid-Limburgs niveau)
- kennisdeling en -uitwisseling rondom het implementatieproces met verschillende Zuid-Limburgse gemeenten.
- samenwerking met de provincie Limburg en Limburgse gemeenten op het gebied van het aanschaffen, inrichten en beheren van een gemeenschappelijke informatievoorziening voor vergunningen, toezicht en handhaving (nieuwe software voor vergunningen, toezicht en handhaving).

We gaan verder verkennen en uitzoeken op welke wijze we onze samenwerking m.b.t. de Omgevingswet verder kunnen uitbreiden met overige ketenpartners zoals de RUD Zuid-Limburg, het Waterschap en de GGD.

6.3 Derde uitgangspunt: Integraal en multidisciplinair

Landgraaf streeft naar een multidisciplinaire en integrale werkwijze

In onze complexe maatschappij hangen zaken meer en meer met elkaar samen. De Omgevingswet speelt daar expliciet op in. Wanneer we de gebruiker centraal stellen, waar de Omgevingswet vanuit gaat, betekent dat automatisch dat wij als gemeenten onze activiteiten, nog meer dan nu, in samenhang zullen oppakken. Die samenhang organiseren we zoals gezegd graag regionaal, maar ook horizontaal tussen verschillende fysieke onderwerpen, tussen fysieke en sociaal-maatschappelijke onderwerpen, maar ook verticaal tussen beleid, uitvoering en handhaving.

Het kennen van en omgaan met vele belangen wordt nog belangrijker, maar is ook complex. Vanuit ons groeimodel is het uitgangspunt dat we integraliteit langzaam gaan opbouwen en uitbreiden. We zorgen in eerste instantie dat we in het kader van de totstandkoming van de (regionale) omgevingsvisie goed zicht krijgen op de belangrijkste sociaal-maatschappelijke opgaven voordat we verbindingen en verbanden gaan leggen tussen sectorale thema's.

Integraliteit (een van de wettelijk vereisten rondom de totstandkoming van de omgevingsvisie) betekent uiteindelijk dat over de grenzen van beleidsvelden heen gekeken moet worden. Dit lijkt eenvoudig, maar dit is het absoluut niet. Dit is en blijft een belangrijk aandachtspunt in het kader van de cultuuromslag waarover later in dit stuk meer informatie volgt.

6.4 Vierde uitgangspunt: Informatievoorziening op orde

Landgraaf wil dat onze informatievoorziening op orde is

Ons uitgangspunt is dat onze informatie op orde, beschikbaar en bruikbaar is in het Digitaal stelsel omgevingswet (DSO) op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. We zorgen dat er duidelijke interne processen zijn en werkafspraken met de ketenpartners zoals de RUD Zuid-Limburg over wie wat doet. Vanuit ons groeimodel doen we op korte termijn wat minimaal noodzakelijk is hiervoor. We sluiten hierbij aan bij de minimale acties die de VNG beschreven heeft ten aanzien van de Omgevingswet.

6.5 Vijfde uitgangspunt: Participatie als gezamenlijke verantwoordelijkheid

Landgraaf ziet participatie als een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Binnen de Omgevingswet is participatie een sleutelbegrip. Het gaat om samen eigenaar zijn en over de veranderende rollen. Dat is een proces dat niet van de een op de andere dag is afgerond. Er is in het algemeen landelijk en ook vanuit onze gemeente en bewoners weinig ervaring met het herverdelen van verantwoordelijkheid (op het gebied van participatie). We willen ons daarom verder ontwikkelen op participatie. De Omgevingswet geeft nieuwe handvaten om het participatieproces vorm te geven. Aan de hand van de wettelijke kerninstrumenten (omgevingsvisie, omgevingsplan en vergunning), worden handvaten ontwikkeld om participatie goed te borgen. De focus ligt in eerste instantie op het kerninstrument 'vergunning'. Later in dit stuk (bijlage) wordt hier uitgebreider op ingegaan.

6.6 Zesde uitgangspunt: Learning by doing

Landgraaf zet in het kader van het implementatietraject Omgevingswet in op 'learning by doing'

Het implementatietraject Omgevingswet is een langjarig traject. Daarbij is het van belang om de kennisvergaring m.b.t. de nieuwe wetgeving en het leereffect m.b.t. de cultuuromslag zoveel mogelijk binnen de eigen organisatie te behouden. Van iedereen wordt een actieve bijdrage verwacht en personen worden gestimuleerd om 'buiten hun hokjes' te denken. Grote en brede betrokkenheid is enerzijds van belang voor de inhoudelijke kant van het implementatieproces en anderzijds voor de cultuuromslag (houding en gedrag).

7. Uitwerking van uitgangspunten in concrete activiteiten

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten uit hoofdstuk 6 doorvertaald naar concrete activiteiten. Het hoofddoel van het implementatietraject binnen onze gemeente is om op tijd voorbereid te zijn op de Omgevingswet als het gaat om beleid, regels, processen, systemen, informatie en organisatie in overeenstemming met de genoemde uitgangspunten in dit koersdocument.

Op basis van de genoemde uitgangspunten uit hoofdstuk 6 in samenhang met het hoofddoel van het implementatietraject, onderscheiden wij diverse hoofdactiviteiten. De omvang van de Omgevingswet vraagt om meerdere aparte hoofdactiviteiten. Hoofdactiviteiten met ieder hun eigen proces en doel. Belangrijk om te weten is dat implementatie van de Omgevingswet inhoudelijke componenten bevat, maar ook een proces- en inrichtingsvraagstuk is. De volgende hoofdactiviteiten worden onderscheiden:

- Wet- en regelgeving
- Informatisering en systemen
- Organisatie en cultuur
- Participatie en communicatie
- Vergunning, toezicht, handhaving (VTH) en dienstverlening
- Financiële aspecten
- Omgevingsvisie
- Omgevingsplan
- Omgevingsprogramma's
- Monitoring en bijstelling

De hoofdactiviteiten staan op zich maar hebben daarnaast verbanden met elkaar en voeden elkaar over en weer. Zo is de omgevingsvisie bijvoorbeeld de basis voor het omgevingsplan en heeft de beleidsrichting effect op het omgevingsplan, maar ook op toezicht en handhaving. Daarnaast moet het Omgevingsplan voldoen aan digitale standaarden en in het DSO zichtbaar gemaakt worden.

In het plan van aanpak (zie bijlage) wordt dieper ingegaan op de hierboven genoemde hoofdactiviteiten.

Bijlage: plan van aanpak

1. Plan van aanpak

Om het implementatieproces in Landgraaf in goede banen te leiden is een plan van aanpak opgesteld. Het implementatieproces Omgevingswet in Landgraaf onderscheidt een viertal fases. De onderverdeling van het implementatieproces in fases helpt om het overzicht te houden en de juiste vervolgstappen te zetten. Hieronder komen de vier fases op een beknopte wijze terug en wordt stilgestaan bij de vragen die in deze fases centraal staan.

1. De inventarisatie- en analysefase

De vragen die centraal staan in deze fase luiden als volgt:

- Wat is er aan de hand?
- Hoe luidt de huidige situatie (0-meting)?
- Wat komt op ons af?

2. De ontwikkelfase

De vragen die centraal staan in deze fase luiden als volgt:

- Waar willen we naartoe?
- Wat willen we bereiken?

3. De implementatiefase

- Hoe gaan we het invoeren/hoe gaan we het doen?

4. De doorontwikkelingsfase van het DSO en Organisatie/ monitoring/ bijstelling

- Hoe gaan we fase 2 van het DSO conform de wettelijke eisen doorontwikkelen?
- Hoe gaan we onze organisatie (vanuit het groeimodel) verder ontwikkelen om te kunnen voldoen aan de verbeterdoelen uit de Omgevingswet?

Hieronder worden met name de urgente hoofd- en subactiviteiten toegelicht. Dit betreft activiteiten – die vanuit wettelijk oogpunt voor de invoering van de Omgevingswet – afgerond moeten zijn. Dit plan van aanpak heeft een dynamisch karakter en wordt als gevolg van nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen geregeld aangepast en bijgesteld.

1.2 Hoofdactiviteit wet- en regelgeving

1.2.1 Subactiviteit: Opstellen impact-analyse ‘Omgevingswet en aanverwante wetgeving’

De doelstelling van deze subactiviteit is om zicht te krijgen op de wettelijke veranderingen en de nieuwe wettelijke taken die op onze organisatie afkomen als gevolg van de Omgevingswet (en aanverwante wetgeving). Inzicht in de wettelijke veranderingen en de nieuwe wettelijke taken, is van belang om de organisatie voor te bereiden op het implementatieproces en het inrichten van de werkprocessen. In de impact-analyse wordt naast de gemeentelijke taken, ook

ingezoomd op de taken (rol) van ketenpartners zoals de RUD Zuid-Limburg, de provincie, het waterschap en de GGD.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de impact-analyse 'Omgevingswet en aanverwante wetgeving' een dynamisch document is, omdat de wetgeving rondom de Omgevingswet nog volop in ontwikkeling is. De impactanalyse 'Omgevingswet en aanverwante wetgeving' heeft vooral het karakter van een werkdocument dat als hulpmiddel dient om de wettelijke veranderingen scherp te krijgen en om de werkprocessen op een correcte wijze vorm te geven.

1.2.2 Subactiviteit: Opstellen impact-analyse 'gemeentelijk beleid en verordeningen'

De Omgevingswet vervangt een groot aantal wetten, AMvB's en ministeriële regelingen. Een deel van het gemeentelijk (fysiek) beleid en verordeningen is gebaseerd op (fysieke) wetgeving die na inwerkingtreding van de Omgevingswet komt te vervallen. De doelstelling van deze subactiviteit is om zicht te krijgen op het gemeentelijk beleid en verordeningen die geraakt worden door de Omgevingswet en de gevolgen hiervan. Van belang is in dit verband om zicht te krijgen op het beleid/verordeningen die komen te vervallen, (geheel/deels) ingetrokken moeten worden of aangepast moeten worden.

Belangrijkste actiepunten i.r.t. impact-analyse 'gemeentelijk beleid en verordeningen'

- Divers beleid/verordeningen komen van rechtswege te vervallen of dienen (inhoudelijk) aangepast te worden. Er wordt gewerkt aan een inventarisatie om e.e.a. helder te krijgen.
Actiepunt procesgroep Omgevingswet
- Divers beleid/verordeningen zijn verspreid over verschillende afdelingen (denk aan de APV; in huidige situatie belegd bij afd. BCZ). Na inwerkingtreding van Omgevingswet gaat een groot deel van de APV van rechtswege op in het (tijdelijke) Omgevingsplan. Dit betreft alle regelingen m.b.t. fysieke leefomgeving). In het kader van het Omgevingswet-proof maken van beleid en verordeningen is het van belang dat de relevante vakafdelingen voldoende capaciteit beschikbaar stellen in het werkplan voor 2021 om de procesorganisatie 'Omgevingswet' te ondersteunen en te adviseren, niet alleen vanuit inhoudelijk oogpunt maar ook ter voldoening aan het uitgangspunt 'learning by doing'. **Actiepunt: management/directie**
- Het gemeentelijk beleid/verordeningen zullen naast de Omgevingswet en aanverwante regelgeving gelegd moeten worden en bestudeerd moeten worden om veranderingen en tegenstrijdigheden (ontoepasbare verwijzingen) scherp te krijgen, zodat tijdig aanpassingen kunnen worden doorgevoerd (beleid en verordeningen Omgevingswet-proof maken): **Actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- We onderzoeken in hoeverre onze (oudere) bestemmingsplannen DSO-proof zijn (digitale toegankelijkheid en beschikbaarheid in DSO). Het betreft bestemmingsplannen die volgens (oudere) IMRO-standaarden zijn ontwikkeld. **Actiepunt procesgroep Omgevingswet**

1.2.3 Subactiviteit: Opstellen verordening ‘fysieke leefomgeving’

Het opstellen van een verordening ‘fysieke leefomgeving’ is geen wettelijke plicht, maar kan min of meer worden gezien als een hulpmiddel om te komen tot het wettelijk verplichte omgevingsplan (rechtsopvolger van o.a. het bestemmingsplan). Daarnaast kan het helpen om gemeentelijke fysieke regels te stroomlijnen, op te schonen en te (de)reguleren. Zonder een omgevingsvisie kan het opstellen van een verordening ‘fysieke leefomgeving’ in eerste instantie in het algemeen alleen plaatsvinden op een beleidsneutrale wijze. Voor de implementatie van de Omgevingswet in 2022 is dit geen urgente activiteit. We gaan wel onderzoeken of het instrument (verordening ‘fysieke leefomgeving’) toch een meerwaarde kan hebben in relatie tot het Omgevingswet-proof maken van beleid/verordeningen zoals bedoeld in paragraaf 1.2.2 (impactanalyse ‘gemeentelijk beleid en verordeningen’).

Belangrijkste actiepunten i.r.t. verordening ‘fysieke leefomgeving’

Onderzocht wordt of een verordening ‘fysieke leefomgeving’ kan helpen om bestaand beleid/verordeningen Omgevingswet-proof te maken. Mocht het instrument geen meerwaarde hebben, dan zal het Omgevingswet-proof maken van beleid/verordeningen op separate basis plaatsvinden. **Actiepunt procesgroep**

1.3 Hoofdactiviteit Informatisering en systemen

De impactanalyse ‘Digitaal Stelsel Omgevingwet (DSO)’ is uitgevoerd en gereed. Met deze analyse is in beeld gebracht wat de impact is van de Omgevingswet op de huidige informatievoorziening en ICT van de gemeente. Ook blijkt uit de analyse welke projecten en activiteiten onze gemeente de komende jaren moet uitvoeren om aan te kunnen sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en om de informatievoorziening tijdig ingericht te hebben om de (processen voor de) Omgevingswet goed uit te kunnen voeren. De impact-analyse geeft verder inzicht in de nieuwe software die nodig is om aan te kunnen sluiten op het DSO. De huidige software die wij hebben voldoet niet aan de nieuwe wettelijke eisen en zal vervangen moeten worden. Deze constatering omtrent het nodig hebben van nieuwe (vervangende) software (in relatie tot het DSO) geldt trouwens voor nagenoeg alle gemeenten in Nederland. In hoofdlijnen hebben we drie nieuwe software-pakketten nodig. Deze nieuwe software-pakketten worden hieronder kort toegelicht. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het DSO in fasen wordt ontwikkeld. De belangrijkste mijlpalen zijn: 2022 (inwerkingtreding Omgevingswet) en de doorontwikkeling van het DSO tot 2025. In hoofdlijnen dient het DSO op 1 juli 2022 ten minste hetzelfde dienstverleningsniveau als nu te bieden. Dit betekent dat gebruikers:

- een vergunningsaanvraag kunnen indienen (nu via het Omgevingsloket online)
- meldingen kunnen doen (nu via de Activiteitenbesluit Internet Module en het Omgevingsloket online)
- omgevingswetbesluiten geometrisch kunnen laten verbeelden (nu via ruimtelijkeplannen.nl)

Hieronder wordt stilgestaan bij de nieuwe software (applicaties) die nodig is.

1.3.1 Benodigde software (applicaties)

VTH-applicatie

De VTH-applicatie (Vergunning, Toezicht en Handhaving) is grofweg onder te verdelen in een Vergunning- en meldingcomponent, een Toezichtcomponent en een Handhavingscomponent. Van alle applicaties die aangeschaft moeten worden is dit de meest urgente, omdat deze vanuit wettelijk oogpunt aangesloten moet zijn op het DSO (voor de invoering van de Omgevingswet).

De VTH-applicatie is aangeschaft via het (Provinciaal) ‘Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Informatievoorziening VTH’ (SGIV). Aandachtspunt in dit verband is wel om in 2021, gedurende de migratie- en implementatiefase van de nieuwe VTH-applicatie, extra ambtelijke capaciteit (bovenop de bestaande capaciteit) vrij te maken in de vorm van een extra functioneel applicatiebeheerder gedurende een tijdelijke periode.

Belangrijkste actiepunten i.r.t. VTH-applicatie

- Vanuit procesorganisatie Ow-wet wordt in 4^e kwartaal van 2019 een voorstel aan college van B&W voorgelegd om deel te nemen aan het provinciale convenant ‘Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Informatievoorziening VTH’ in verband met de aanschaf van de VTH-applicatie: **actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- Afd. KCC en Afd. T&H onderzoeken i.o.m. afd. FB hoeveel extra capaciteit nodig is voor (functioneel) beheer van de VTH-applicatie tijdens de migratie- en implementatiefase (2021); er wordt in dit verband ook gekeken naar knelpunten binnen de huidige beschikbare capaciteit (medewerkers die op dit moment belast zijn met de beheertaken): **actiepunt leidinggevenden T&H en KCC**
- Inhuur van extra capaciteit voor beheer van de VTH-applicatie tijdens de migratie- en implementatiefase vindt plaats via de lijnafdelingen (afd. KCC en afd. T&H) na overleg met afd. FB: **actiepunt leidinggevenden KCC en T&H**
- Afd. KCC en afd. T&H onderzoeken i.o.m. afd. FB over welke competenties de gemeentelijke medewerkers moeten beschikken om de VTH-applicatie te kunnen beheren en dragen er zorg voor dat de medewerkers tijdig over de benodigde vaardigheden beschikken. **actiepunt leidinggevenden KCC en T&H.**
- Afd. KCC en afd. T&H bespreken met afd. FB de verplichtingen die voortvloeien uit het convenant ‘Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Informatievoorziening VTH’ (aanschaf VTH-applicatie) en de (personele) gevolgen. **Actiepunt leidinggevenden KCC en T&H**
- In het 2^e kwartaal van 2021 vinden de eindgebruikerstrainingen voor de VTH-applicatie (squit2020) plaats voor circa 40 medewerkers.
- In het 3^e kwartaal van 2021 vindt naar verwachting de implementatie plaats van de VTH-applicatie (squit2020) binnen de gemeente en wordt er een verbinding gemaakt met het omgevingsloket (olo).

Plan-applicatie

Dit betreft de applicatie voor het opstellen en beheren van de nieuwe gemeentelijke

beleidsinstrumenten conform de Omgevingswet-standaarden (denk aan: de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsprogramma's). Dit betreft overigens een nieuwe applicatie.

Belangrijke actiepunten i.r.t. Plan-applicatie

- Vanuit procesgroep Ow-wet wordt in het 4^e kwartaal van 2019 een voorstel aan college van B&W voorgelegd om een nieuwe plan-applicatie aan te schaffen: **actiepunt procesgroep**

Toepasbare regels applicatie

In hoofdstuk 5 is het vraagstuk over het gebruik van vragenbomen (via toepasbare regels) toegelicht. In het laatste kwartaal van 2019/ begin 2020 worden software aanbieders in kaart gebracht (die de betreffende applicatie aanbieden). De betreffende software is inmiddels aangeschaft (via softwareleverancier: Berkeley Bridge).

Belangrijke actiepunten i.r.t. applicatie 'toepasbare regels'

- In kaart brengen van software aanbieders 'toepasbare regels' (4^e kwartaal van 2019/ 1^e kwartaal 2020): **actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- 2^e en 3^e kwartaal van 2020 offertes opvragen en opdrachtverlening (aanschaf applicatie 'toepasbare regels'): **actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- Functioneel en technisch beheer van de applicatie: hier wordt nader een voorstel over gedaan vanuit de procesgroep. **Actiepunt procesgroep Omgevingswet**

Overige applicaties (bodem)

In 2018 is de nieuwe applicatie Squit Ibis (Roxit Visma) aangeschaft ter vervanging van Squit XO. In hoofdlijnen is de applicatie Squit Ibis bedoeld om (historische) bodemverontreinigingen op locatieniveau vast te leggen en te beheren. Deze nieuwe applicatie is Omgevingswetproof. Naar verwachting zal het in de toekomst – in het kader van de doorontwikkeling van het DSO fase 2 – nodig zijn om Squit Ibis te koppelen aan het DSO, zodat de burger over dezelfde digitale bodeminformatie kan beschikken als het bevoegd gezag.

Belangrijke actiepunten i.r.t. applicatie bodem (Squit Ibis)

Bijwerken van Squit Ibis met nog beschikbare digitale en analoge bodeminformatie (bijvoorbeeld m.b.v. externe partij), ten einde m.i.v. inwerkingtreding Omgevingswet beschikbare bodeminformatie digitaal te kunnen gebruiken en delen. **Actiepunt leidinggevende ROG**

1.4 Hoofdactiviteit Organisatie en Cultuur

Functies en takenpakketten veranderen met de komst van de Omgevingswet. Vooral veranderingen die samenhangen met houding en gedrag vragen aandacht. Meer samenwerking, vertrouwen, integraliteit, participatie, ruimte voor maatwerk en eenvoudigere regels zijn onderwerpen die in dit verband om aandacht vragen. Hoe rollen veranderen, is mede-afhankelijk van de manier waarop een gemeentelijke organisatie invulling gaat geven aan de verbeterdoelen uit de Omgevingswet.

De tijd van implementatie van de Omgevingswet en de eerste jaren na inwerkingtreding kenmerken zich door onzekerheden. Dit is logisch en verklaarbaar. Wetgeving en (juridische) handreikingen waarmee jarenlang is gewerkt komen te vervallen. Houvast komt daarmee op meerdere onderdelen te vervallen. De veranderingen vragen het nodige van de bestuurders, medewerkers en de burgers. Eén van de uitgangspunten in dit koersdocument is het motto 'learning by doing'. Dit motto is niet alleen van toepassing gedurende de implementatieperiode van de Omgevingswet maar ook voor de jaren daarna. Een lerende organisatie is een organisatie waarbinnen fouten mogen worden gemaakt; van fouten wordt immers geleerd.

De implementatie van de Omgevingswet kenmerkt zich door een grote hoeveelheid aan informatie. Voor iedereen is het in het algemeen lastig om de vraag te beantwoorden wat de Omgevingswet precies voor hen betekent. Voor een veranderend gedrag is het gewenst dat bestuurders en medewerkers dit wel weten. De kans is anders aanwezig dat zij onvoldoende betrokkenheid zullen tonen. Het is dus van belang dat vraagstukken en informatie worden herleid naar concrete informatie. Informatie die behapbaar is en waarmee stappen kunnen worden gezet. Belangrijk in dit verband blijft wel om realistisch te zijn en te werken met een groeimodel. Dit is een van de uitgangspunten in dit koersdocument. De menselijke maat niet uit het oog verliezen en vooral niet fixeren op het zetten van grote stappen. Ook met kleine stappen kunnen mooie (gedrags)veranderingen tot stand worden gebracht. Hieronder wordt nader ingegaan op aspecten die samenhangen met de organisatie in relatie tot de Omgevingswet.

1.4.1 Behapbaar maken grote hoeveelheid informatie

De rol van de overheid verschuift (in het kader van de Omgevingswet) in hoofdlijnen van regisserend naar faciliterend, en die van burgers en bedrijven wordt actiever. De nieuwe principes zijn: minder regels, meer maatwerk, integraal beleid, meer ruimte voor de samenleving, werken vanuit vertrouwen en decentralisatie van taken en bevoegdheden van het Rijk naar gemeenten. Dat zijn andere uitgangspunten dan die van bestaande wet- en regelgeving. De Omgevingswet vraagt om een cultuurverandering, waarbij houding en gedrag veel aandacht vragen. We beseffen dat het veranderproces tijd nodig heeft en stapsgewijs zal gaan. De eerste stap is werken aan bewustwording bij de medewerkers en het gemeentebestuur: samen de reis starten. Voor dit veranderproces hebben wij ondersteuning en advisering gezocht bij de Bestuursacademie die bekend zijn en expertise c.q. ervaring hebben met dit soort trajecten. In november 2019 hebben kickoff-bijeenkomsten plaatsgevonden waarbij de ambtelijke organisatie op een interactieve wijze is meegenomen in het implementatieproces. De kickoff-bijeenkomsten bestaan in hoofdlijnen uit een interactief spel over de Omgevingswet en de aanwezigen krijgen toelichting over een online-training die wordt aangeboden. De online-training start met het uitvoeren van een kennisscan. In deze scan beantwoorden de medewerkers/management vragen over de Omgevingswet. De resultaten van deze scan geven inzicht in het niveau van de kennis van de Omgevingswet die in de organisatie aanwezig is. Vervolgens doorlopen de deelnemers de online-training. In

laagdrempelige (minimaal mbo-niveau) en compacte blokken van ongeveer 10 minuten per dag over een periode van drie weken leren zij meer over de Omgevingswet. Iedere dag krijgen ze wat meer zicht op de veranderingen die deze wet met zich mee brengt. De kracht van de online-training zit o.a. in de herhaling in combinatie met de duur van de training. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat als je op dit moment begint met leren, ben je over 24 uur 80% vergeten. De opzet van de online-training helpt om de opgedane kennis (en gedragsverandering) beter te laten beklijven. Ook de collegeleden en de raadsleden zijn in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan de online-training van de bestuursacademie (2020). Inhoudelijke (verdiepings)sessies over de Omgevingswet en inspiratiesessies over 'het gedachtengoed van de Omgevingswet' worden georganiseerd.

Belangrijkste actiepunten i.r.t. 'behapbaar maken info voor ambtelijke organisatie en bestuur'

- Kick-off bijeenkomsten voor ambtelijke organisatie in november 2019 met ondersteuning van bestuursacademie: **actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- Openstelling online-training van de bestuursacademie voor medewerkers, in november/december 2019. **actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- Openstelling online-training van de bestuursacademie voor college- en raadsleden op een nader te bepalen tijdstip (2020). **Actiepunt procesgroep i.o.m. portefeuillehouder en griffier**
- Organiseren van (inhoudelijke) verdiepingssessies over de Omgevingswet en inspiratiesessies over 'het gedachtengoed van de Omgevingswet' in 2021 (o.a. werken vanuit ja-mits beginsel): **Actiepunt procesgroep**

1.4.2 Ambtelijke organisatie en raakvlakken met de Omgevingswet

De Omgevingswet raakt nagenoeg alle afdelingen en gaat dwars door beleidsterreinen, zowel op fysiek als sociaalgebied. Hieronder wordt kort stilgestaan bij de impact van de nieuwe wettelijke kerninstrumenten op onze gemeente; er wordt met name stilgestaan bij de belangrijkste veranderingen. De onderstaande toelichting is niet bedoeld als een limitatieve opsomming, maar bedoeld om een beeld op hoofdlijnen te krijgen van de belangrijkste veranderingen voor onze gemeente in het algemeen en voor onze ambtelijke afdelingen in het bijzonder.

1.4.3 Impact kerninstrumenten op de gemeente (ambtelijke organisatie)

Het karakter en de opzet van de nieuwe kerninstrumenten wijzigt ingrijpend als gevolg van nieuwe wettelijke eisen. In het huidige Ruimtelijke Ordeningsrecht staat het begrip 'goede ruimtelijke ordening' centraal. Dit verandert met de komst van de Omgevingswet. Hierin staat niet de 'goede ruimtelijke ordening' centraal maar het kernbegrip 'fysieke leefomgeving'. De reikwijdte van dit nieuwe kernbegrip is ruimer en vergt een andere aanpak en werkwijze. Hieronder wordt puntsgewijs aan de hand van de nieuwe kerninstrumenten stilgestaan bij de belangrijkste wijzigingen en wordt kort benoemd wat de belangrijkste opgave is voor onze ambtelijke organisatie. De volgende kerninstrumenten komen aan bod:

- Omgevingsvisie

- Omgevingsplan
- Omgevingsvergunning
- Omgevingsprogramma's

1.4.3.1 Kerninstrument Omgevingsvisie

Omgevingsvisie in een bredere context

De gemeentelijk omgevingsvisie is min of meer de rechtsopvolger van de huidige gemeentelijke structuurvisie. Niet alleen gemeenten, maar ook Rijk en Provincies moeten een omgevingsvisie opstellen. De provincie werkt aan de rechtsopvolger van het Provinciaal Omgevingsplan uit 2014 en de Rijksoverheid werkt aan de rechtsopvolger van de Nota ruimte uit 2004 in de vorm van respectievelijk de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De omgevingsvisie is zelfbindend voor de bestuurslaag die het vaststelt. De omgevingsvisies van het Rijk en de provincies werken dus niet rechtstreeks door in de omgevingsvisie van de gemeente. De gemeenteraad dient uiteraard wel rekening te houden met omgevingsvisies van andere (en hogere) bestuursorganen. Daarom wordt hieronder een toelichting gegeven op de actualiteiten/ontwikkelingen bij andere overheidslagen.

Omgevingsvisie van het rijk

Het Rijk heeft het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) in het 2e kwartaal/3 kwartaal van 2019 vrijgegeven voor commentaar. De Limburgse overheden (Provincie, waterschap, regio en gemeenten) hebben één gezamenlijke zienswijze gestuurd. De toonzetting van de brief is positief. Centraal staat het signaal vanuit Limburg dat de uitnodiging in de ontwerp-NOVI om als Rijk en regio gezamenlijk aan de slag te gaan met de opgaven, graag wordt opgepakt. Zo zijn de regionale overheden in Limburg al samen opgetrokken met het Rijk bij de voorbereiding van de ontwerp-NOVI, onder meer in de NOVI-gebiedsdialogen Limburg, en wordt nu samengewerkt bij de voorbereiding van de provinciale omgevingsvisie. In de kern zet de NOVI in op vier principes, die hierna zijn weergegeven. Daarbij gaat de NOVI uit van drie afwegingsprincipes om hieraan invulling te geven: 1. slimme combinaties maken daar waar dat mogelijk is, 2. de kenmerken van een gebied centraal stellen en 3. niet uitstellen of doorschuiven.

Een ander instrument dat voortvloeit uit de NOVI, is het aanwijzen van zogenaamde 'NOVI-gebieden'. De samenloop van verschillende nationale belangen en de omvang van de opgaven

maken het in sommige gebieden tot een grote uitdaging om tot passende oplossingen te komen. Er is daarvoor in deze gebieden extra inzet van Rijk en regio nodig, omdat het binnen de bestaande kaders onvoldoende lukt om tot resultaat te komen. In de bovengenoemde zienswijze (tegen ontwerp-NOVI) is Zuid-Limburg voorgedragen als NOVI-gebied. In het eerste kwartaal van 2021 heeft Zuid-Limburg de officiële status van NOVI-gebied gekregen.

Omgevingsvisie van de provincie

In 2014 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) vastgesteld. In dit POL zijn zowel Limburg-brede opgaven en thema's uitgewerkt als regiovisies voor Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Vanuit het POL zijn vervolgens diverse thematische uitwerkingen gestart waaronder voor wonen (Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg), detailhandel, bedrijventerreinen, kantoren (Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg), energie (RES Zuid-Limburg), vrijetijdseconomie (Discussienotitie Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg) en mobiliteit (Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg). Op dit moment wordt het POL omgevormd tot een Provinciale Omgevingsvisie (POVI). Naar verwachting vindt vaststelling in het tweede kwartaal van 2021 plaats.

Omgevingsvisie van de Regio Parkstad

De stadsregio Parkstad beschikt op dit moment over een intergemeentelijke structuurvisie (2009). Uit een evaluatie van de intergemeentelijke structuurvisie van de stadsregio Parkstad Limburg is naar voren gekomen dat een aanpassing en actualisatie nodig is om te kunnen anticiperen op ontwikkelingen of trends die (grote) invloed zullen hebben op onze ruimte en leefomgeving, zoals klimaatadaptatie, energietransitie, circulaire economie en het voedselvraagstuk. In eerste instantie is de opgave om in regionaal (Parkstad) verband een goede basis te leggen voor de (verplichte) gemeentelijke omgevingsvisie. De fysieke leefomgeving houdt niet op bij de grens van een gemeente, waterschap of provincie. Binnen de regio Parkstad is afgesproken dat gewerkt wordt aan een regionaal afstemmingsdocument dat als basis kan dienen voor de lokale uitwerkingen (gemeentelijke omgevingsvisies). De onderlinge sociaal-maatschappelijke en fysieke opgaven in de regio Parkstad kennen grote overeenkomsten en vragen op onderdelen om een regionale coördinatie en aanpak.

Omgevingsvisie van de Gemeente Landgraaf

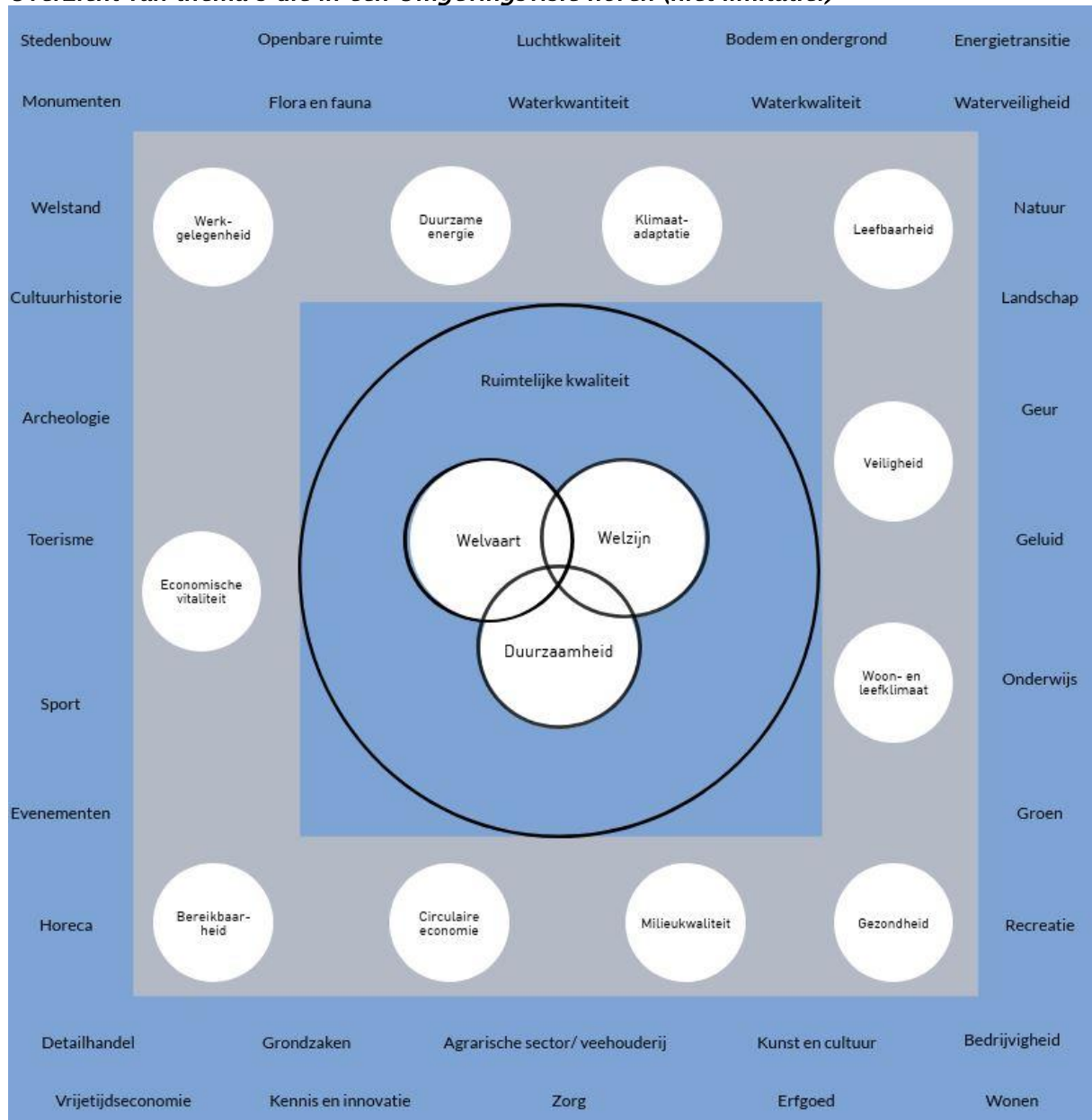
De omgevingsvisie is in relatie tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet geen urgente activiteit voor gemeenten. Het is geen urgente activiteit omdat deze vanuit wettelijk oogpunt niet op 1 juli 2022 (inwerkingtreding Omgevingswet) klaar hoeft te zijn. De deadline voor de Omgevingsvisie ligt ten tijde van het schrijven van dit koersdocument (eind) 2025. Hoewel 2025 nog ver weg lijkt, is een afwachtende houding echter geen optie, omdat de totstandkoming van de gemeentelijke omgevingsvisie een complexe en een tijdrovende activiteit is en daarnaast ook nog de basis vormt voor het andere verplichte gemeentelijke kerninstrument 'het omgevingsplan'. Dit komt hieronder uitgebreider aan bod.

De omgevingsvisie is een – verplicht door de gemeenteraad op te stellen – integrale visie met strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn.

Het is in de eerste plaats een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal betekent dat de visie betrekking moet hebben op

alle terreinen van de fysieke leefomgeving, aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet. De 'fysieke leefomgeving' is heel breed en omvat onder meer de beleidsterreinen cultureel erfgoed, energie–infrastructuur, landbouw, landschap, ruimtelijke ordening, gezondheid, milieu, natuur en water. Een omgevingsvisie bestrijkt daarmee de hele breedte van de fysieke leefomgeving waarop de Omgevingswet betrekking heeft. Ook de hoofdlijnen van het beheer van de bestaande fysieke leefomgeving en voorgenomen ontwikkelingen zoals de aanleg van buisleidingen, hoogspanningsleidingen of tunnels, winning van delfstoffen, ondergronds bouwen en dergelijke maken deel uit van de omgevingsvisie. Op dit moment zijn gemeenten alleen verplicht één of meer gebiedsdekkende structuurvisies op te stellen. Het is de bedoeling dat er straks één samenhangende visie op strategisch niveau is. De omgevingsvisie bindt alleen de gemeenteraad zelf bij de uitoefening van zijn bevoegdheden (net als het geval is bij de huidige structuurvisie). Hoewel het dus in de eerste plaats een politiek–bestuurlijk document betreft, is betrokkenheid vanuit het juridische zonder meer van belang. De omgevingsvisie biedt uiteindelijk namelijk het beleidsmatige kader voor het andere gemeentelijke instrument; het omgevingsplan. Gemaakte keuzen in de visie sturen de in het omgevingsplan neer te leggen regels in meer of mindere mate afhankelijk van hoe globaal of gedetailleerd het beleid in de visie is. Ook biedt deze omgevingsvisie de samenhangende beleidsmatige basis voor inzet van juridische, financiële of andere instrumenten (subsiëring, handhaving, voorlichting, marketing etc.), om de in de visie vastgelegde beleidsdoelen na te streven

Overzicht van thema's die in een Omgevingsvisie horen (niet limitatief)

Belangrijkste actiepunten i.r.t. kerninstrument Omgevingsvisie

- In 2020 meewerken aan het opzetten van een regionale procesorganisatie die belast wordt met het proces rondom de totstandkoming van een regionaal afstemmingsdocument (regionale omgevingsvisie): planning opstellen regionale omgevingsvisie (2021-2022): **actiepunt procesgroep Omgevingswet**
- In het kader van de cultuuromslag: van 'sectoraal' (hokjes-denken) naar 'integraal denken' die o.a. benodigd is in het kader van de totstandkoming van de omgevingsvisie is een trainingstraject nodig om 'integraal denken' te stimuleren. **Actiepunt management (o.a. ROG) i.o.m. procesgroep**

1.4.3.2 Kerninstrument Omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat de regels voor de fysieke leefomgeving op gemeentelijk niveau. Elke gemeente stelt één omgevingsplan op waarin alle gemeentelijke regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. In het omgevingsplan worden regels gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Een gemeente heeft vanaf 1 juli 2022 van rechtswege het tijdelijke omgevingsplan. Dit tijdelijke omgevingsplan omvat: de bestemmingsplannen, de beheersverordeningen, de erfgoedverordening m.b.t. archeologische monumentenzorg, de hemelwaterverordening, de geurverordening (Wet geurhinder en veehouderij) en de bruidsschat. Wat met de bruidsschat wordt bedoeld, wordt nader uitgelegd onder het kerninstrument 'omgevingsvergunning'. Vanaf de invoering van de Omgevingswet tot en met 2030 hebben gemeenten de tijd om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten in het omgevingsplan nieuwe stijl: een omgevingsplan dat voldoet aan alle regels van de Omgevingswet.

Belangrijkste actiepunten i.r.t. kerninstrument Omgevingsplan

De actiepunten ten aanzien van dit kerninstrument worden de komende maanden nader benoemd. Op dit moment heeft dit kerninstrument in relatie tot de Inwerkingtreding van de Omgevingswet niet de hoogste prioriteit.

1.4.3.3 Kerninstrument Omgevingsvergunning

Met een omgevingsvergunning kunnen burgers, bedrijven en overheden toestemming vragen om activiteiten in de leefomgeving uit te voeren. In sommige gevallen moet een initiatiefnemer (burger, bedrijf of overheid) een melding doen, voordat de activiteit mag worden uitgevoerd. Een aantal activiteiten is vergunningplichtig. In die gevallen moet de initiatiefnemer een omgevingsvergunning aanvragen. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) zullen door het Rijk de vergunningplichtige activiteiten worden aangewezen. Daarnaast kan de gemeente vergunningplichtige activiteiten aanwijzen in een omgevingsplan. Het kunnen activiteiten zijn waarvan de gemeente vindt dat deze niet

zonder vergunning kunnen worden uitgevoerd. In principe is het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag voor het verlenen van de omgevingsvergunning. In het Omgevingsbesluit worden de uitzonderingen op deze hoofdregel aangegeven, in uitzonderingsgevallen zijn waterschap, de provincie of het Rijk bevoegd gezag.

Hieronder wordt stilgestaan bij de belangrijkste veranderingen voor de gemeentelijke vergunningsprocessen

De termijnen binnen de Omgevingswet worden verkort

De beslistermijn voor een vergunningaanvraag, die eerst 26 weken bedroeg in de uitgebreide voorbereidingsprocedure, met een eenmalige verlenging van zes weken op grond van de Wabo, wordt teruggebracht naar slechts acht weken voor iedere procedure, ook met een mogelijke eenmalige verlenging van zes weken. Dit wil zeggen dat het bestuursorgaan sneller een beslissing moet nemen terwijl de zaken niet minder complex worden. De verkorting van de termijnen onder de Omgevingswet, betekent dat het zwaartepunt bij het vooroverleg komt te liggen. In de huidige situatie is het in Landgraaf al praktijk om zoveel mogelijk te werken met principe-verzoeken (informele verzoeken), zodat het formele vergunningstraject soepeler kan verlopen. Deze werkwijze wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog belangrijker. In de vooroverlegfase (principe-verzoektraject) zal het meeste en het belangrijkste onderzoekswerk gedaan moeten worden, zowel vanuit het perspectief van de aanvrager als vanuit het perspectief van de gemeente. Een initiatiefnemer is niet verplicht om een principe-verzoek in te dienen. Indien een initiatiefnemer besluit om een formele aanvraag in te dienen, dan zal vanuit de gemeente op een korte termijn een inschatting moeten worden gemaakt over de ontvankelijkheid van de aanvraag. Als een aanvraag eenmaal ontvankelijk is verklaard, beginnen de termijnen te lopen. De verkorting van de wettelijke termijnen vraagt om andere werkprocessen.

De aanvrager kan verzoeken tot een uitgebreide voorbereidingsprocedure

Binnen de Omgevingswet ontstaat de mogelijkheid voor de aanvrager om een verzoek bij de gemeente in te dienen voor de uitgebreide voorbereidingsprocedure in plaats van de reguliere voorbereidingsprocedure. Waar binnen de Wabo deze mogelijkheid ook nog bestaat voor de behandelaar van de aanvraag, geldt dit niet meer binnen de Omgevingswet. De gemeente kan de aanvrager wel adviseren om een dusdanig verzoek in te stellen.

De omgevingsvergunning van rechtswege vervalt

Binnen de Omgevingswet wordt de omgevingsvergunning van rechtswege afgeschaft.

Rol gemeenteraad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De gemeenteraad moet in de gelegenheid moet worden gesteld om (bindend) advies uit te brengen *‘in de door hem aan te wijzen gevallen’* over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Bij aanvragen om ‘buitenplanse omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit’, gaat het om aanvragen die niet passen in het toekomstige (tijdelijke) omgevingsplan (en die niet mogelijk gemaakt kunnen worden middels afwijkingsregels in het omgevingsplan). Een min of meer

vergelijkbare constructie kennen we nu ook. Nu is de raad betrokken via de verklaring van geen bedenkingen. Op basis van de Omgevingswet kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarbij advies van de raad nodig is. Dat is dan bindend: het college van B&W mag daarvan niet 'gemotiveerd afwijken' wat bij een gewoon advies wel kan.

Belangrijkste actiepunten i.r.t rol gemeenteraad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De huidige lijst 'verklaring van geen bedenkingen projectafwijklingsbesluiten' waarin de categorieën van gevallen zijn benoemd waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen vereist is van de gemeenteraad, vervalt van rechtswege (na inwerkingtreding van de Omgevingswet). Er zal een nieuwe lijst worden opgesteld waarin categorieën van gevallen worden benoemd waarbij (bindend) advies van de gemeenteraad nodig is. Het voorstel wordt in kwartaal 1 van 2022 aan de gemeenteraad voorgelegd. Er wordt ook onderzoek verricht naar de status van de 'kruimelgevallenlijst' zoals bedoeld in het huidige Besluit Omgevingsrecht (status in de Omgevingswet). **Actiepunt procesgroep Omgevingswet**

De eis van 'onlosmakelijke samenhang' verdwijnt

De eis van onlosmakelijke samenhang, die in de Wabo staat, vervalt binnen de Omgevingswet. Wel blijft de hoofdregel in stand dat een activiteit verboden is zolang niet voor alle activiteiten die ermee samenhangen een vergunning is verleend. Dit is de verantwoording van de aanvrager. Voor de gemeente betekent dit geen concrete wijzigingen in het werkproces.

Werken vanuit ja-mits benadering en zaken 'integraal benaderen'

Naast een verkorting van de termijnen (binnen de formele vergunningsprocedures), vraagt de Omgevingswet om een verschuiving van het nee-tenzij beginsel naar het ja-mits principe en het denken vanuit een 'integrale benadering'. De benadering vanuit het 'ja-mits principe' en 'integraliteit' vraagt om een andere kijk en een andere voorbereiding van het vergunningenproces. Deze cultuuromslag zal voldoende aandacht moeten krijgen bij het verdiepen van kennis over de Omgevingswet en de ontwikkeling van vaardigheden.

Verschuiving van de gemeentelijke bouwtechnische toets naar de private bouwtoets

Op 1 juli 2022 treedt de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking (tegelijkertijd met de Omgevingswet). De Wkb heeft o.a. als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten (gevolgklasse 1: wordt hieronder toegelicht), daarna volgen eventueel de meer complexere bouwprojecten. In hoofdlijnen is de Wkb (en verplichte inschakeling van een kwaliteitsborger) van toepassing op alle bouwwerken die :

- 1) vallen onder gevolgklasse 1 (globaal wordt onder gevolgklasse 1 verstaan: grondgebonden eengezinswoningen, recreatiewoningen, bedrijfshallen inclusief bijvoorbeeld een kantoor of kantine en fiets- en voetgangersbruggen)
- 2) niet vergunningvrij zijn;
- 3) niet vallen onder de categorie Bouwbesluittoetsvrij.

Indien de WKB van toepassing is, dan wordt het proces voor vergunningverlening in tweeën opgeknipt:

- De ruimtelijke component (toets aan omgevingsplan): deze loopt via de gemeente.
- De bouwtechnische component: deze loopt via een onafhankelijke kwaliteitsborger

Een belangrijk aandachtspunt is om zicht te krijgen op de veranderingen van de Wkb voor de Gemeente (in het bijzonder voor de vakafdelingen KCC en T&H). De veranderingen zullen een plek moeten krijgen in de gemeentelijke werkprocessen. Naast de veranderingen voor de werkprocessen, heeft de WKB ook gevolgen voor de legesverordening. Deze komt later aan bod.

Vraagstuk lokale afwegingsruimte (milieu-aspecten) en rol RUD

De Omgevingswet biedt lokale overheden meer bestuurlijke afwegingsruimte dan het huidige omgevingsrecht. Deze vergroting van beleidsruimte is voor gemeenten één van de belangrijkste winstpunten van de Omgevingswet. Het gaat niet om een onbeperkte afwegingsruimte, maar een bandbreedte voor aanscherping of verruiming van het wettelijke beschermingsniveau.

Meer lokale afwegingsruimte in het kader van de Omgevingswet voor gemeenten, komt op twee manieren tot uitdrukking:

1. Voor sommige activiteiten stelt het Rijk geen algemene regels meer. Het gaat dan om activiteiten waarvoor de lokale situatie bepalend is zoals horeca, sportfaciliteiten, detailhandel, bouwmarkten, onderwijs- en kantoorgebouwen, dierenpensies. Dit is in hoofdzaak de regelgeving die in de huidige wettelijke situatie is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Een voorbeeld is geur die veel horecabedrijven veroorzaken. Regelgeving hieromtrent is in de huidige situatie landelijk van aard en voor iedere gemeente gelijk. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, gaat deze landelijke regelgeving in eerste instantie op in de 'bruidschat'. De 'bruidschat' zijn de regels die onder de Omgevingswet van het Rijk naar gemeenten en waterschappen verhuizen. Het rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels van rechtswege deel gaan uitmaken van het tijdelijke omgevingsplan of de waterschapsverordening. Gemeenten hebben tot en met 2030 de tijd om de (landelijke) regelgeving (bruidschat) geheel dan wel in een aangepaste vorm om te zetten in het (permanente) omgevingsplan.
2. Waar het rijk wel algemene regels stelt, komen er ruime mogelijkheden voor gemeenten om die te verbijzonderen als de lokale omstandigheden daarom vragen. Dat noemen we maatwerkregels. Voor energiebesparing en milieu wordt bijvoorbeeld meer maatwerk mogelijk gemaakt voor nieuwe gebouwen. Zo kan een gemeente hogere eisen stellen dan de standaardwaarde, bijvoorbeeld op het gebied van materiaal- of energieverbruik (binnen bepaalde begrenzingen). De Omgevingswet biedt de mogelijkheid voor gemeenten om binnen een bepaalde bandbreedte te werken met lokale omgevingswaarden op het gebied van bijvoorbeeld geluid, trilling, geur en

bodem. Om duidelijk te maken hoe de nieuwe bestuurlijke afwegingsruimte kan worden ingezet wordt vaak een plaatje van een mengpaneel gebruikt. Uit een eerste analyse van de wetgeving blijkt dat er een ingewikkelde wereld schuil gaat achter dit mengpaneel. De invulling van bestuurlijke afwegingsruimte is niet een kwestie van de schuiven bedienen. Het vraagt om inhoudelijke achtergrondkennis over het ((sectorale milieu) aspect en specifieke kennis over een bepaald gebied. De mate waarin en de wijze waarop de afwegingsruimte toeneemt varieert per milieu-aspect. Naast inhoudelijke kennis van de wetgeving en het gebied vraagt een invulling van de afwegingsruimte ook om samenwerking in de keten.

De gemeente Landgraaf beschikt op dit moment niet over de ambtelijke capaciteit (kennis en kunde) om de mogelijkheden ten aanzien van de lokale afwegingsruimte zoals bedoeld in de Omgevingswet (optimaal) te benutten. Deze constatering geldt in het algemeen voor veel gemeenten in Nederland. Met uitzondering van de grootste gemeenten in Nederland, maken veel gemeenten in Nederland gebruik van de specialistische milieukennis van de regionale uitvoeringsdiensten (in onze regio betreft dat de RUD Zuid-Limburg). In Landgraaf wordt bijvoorbeeld voor het toetsen van externe milieu-adviezen (met uitzondering van bodem) gebruik gemaakt van de diensten van de RUD Zuid-Limburg. Ambtelijke verzoeken aan de RUD vinden schriftelijk plaats en worden in het algemeen ook schriftelijk afgedaan door de RUD. Het is in de huidige situatie een werkbare oplossing, maar geen ideale. Nadelen die wij ervaren zijn:

- Door de schriftelijke contacten (over en weer) is de afstand groot tussen de gemeentelijke organisatie en de RUD
- Er is behoefte aan meer persoonlijk en direct contact tussen een vakambtenaar en een milieu-specialist om vraagstellingen, knelpunten en eventuele oplossingsrichtingen scherp te krijgen.

Met de komst van de Omgevingswet en de mogelijkheden rondom 'lokale afwegingsruimte', wordt het hebben van voldoende milieu-specialistische kennis (op het gebied van o.a. geluid, geur, externe veiligheid etc.) steeds belangrijker. De hoofdvraag is nu: hoe kunnen we er voor zorgdragen dat we kunnen voldoen aan het wettelijke verbeterdoel 'meer lokale afwegingsruimte'? In deze context, betreft het in hoofdzaak een organisatorisch vraagstuk over de wijze waarop de specialistische milieu-kennis het beste geborgd kan worden in de werkprocessen. Er zijn in dit verband een paar mogelijkheden:

- De gemeente organiseert dit zelf.
- De gemeente organiseert dit samen met een of meerdere (regionale) gemeenten.
- De gemeente maakt gebruik van de (adviserende) diensten van de RUD Zuid-Limburg.

Gelet op de omvang van de gemeente Landgraaf is het zelf organiseren van alle milieu-kennis in 'eigen huis' geen realistische oplossing en begaanbare weg. De Landgraafse schaal is te klein om alle verschillende milieu-specialismen in eigen huis te hebben. Welke koers de gemeente Landgraaf het beste kan bewandelen omtrent het bovenstaande vraagstuk, wordt de komende maanden nader onderzocht en uitgewerkt. Mocht het zo zijn dat samenwerking met de RUD (op onderdelen) het meest wenselijk is, dan zullen tijdig nieuwe afspraken

gemaakt moeten worden met de RUD en zal de rol van de RUD duidelijk verankerd moeten worden in de werkprocessen.

De belangrijkste actiepunten in relatie tot het kerninstrument 'Omgevingsvergunning' komen hieronder nader aan bod, omdat deze ook gezien moeten worden in relatie tot:

- de (noodzakelijke) aanpassing van de werkprocessen
- het dienstverleningsconcept
- benodigde vaardigheden en opleidingen
- samenwerking met ketenpartners

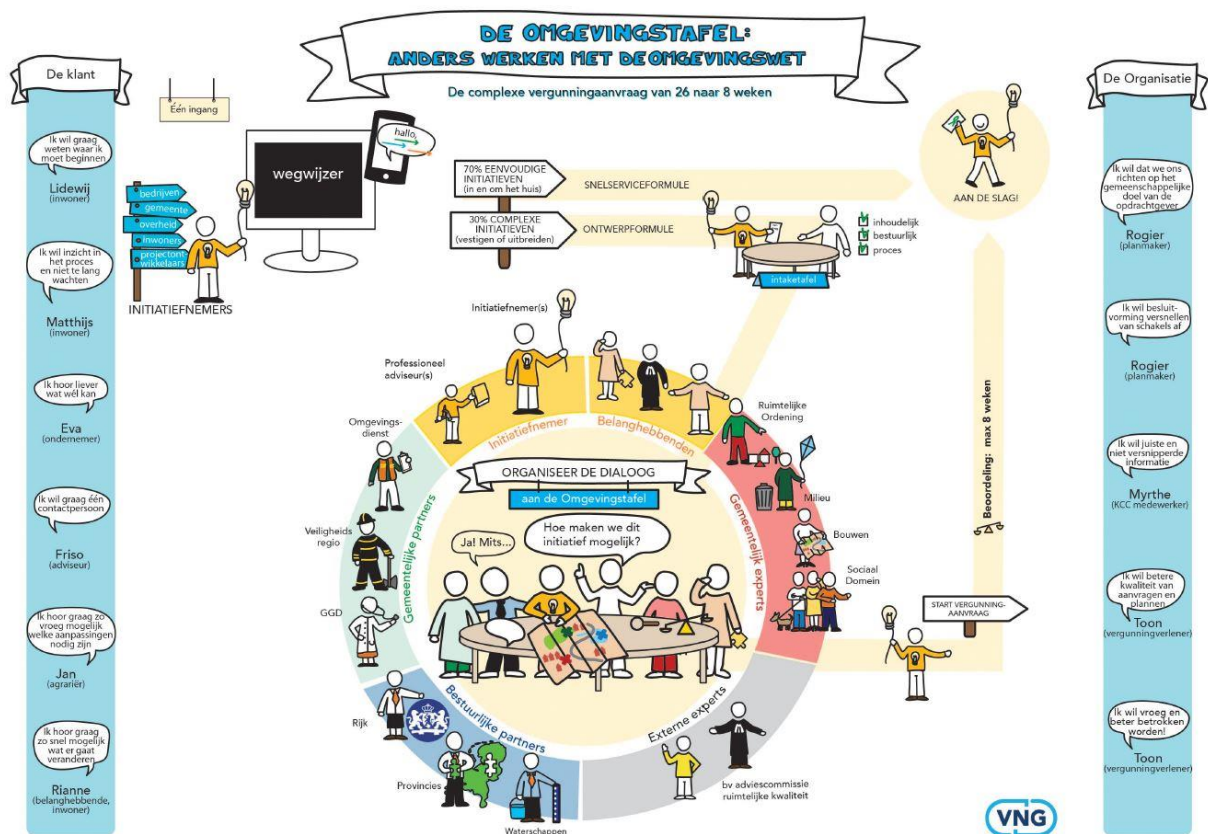
1.5 Vergunning, toezicht en handhaving (werkprocessen) en dienstverlening

De Omgevingswet verandert de verhouding tussen gemeenten en inwoners: de initiatiefnemer krijgt meer verantwoordelijkheden in het organiseren van (participatie bij) zijn eigen initiatief. En overheden moeten integraal, minder planmatig en met meer regelruimte die initiatiefnemer faciliteren in plaats van controleren. Het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving moet zo op een andere manier dat tot nu toe vorm krijgen. Dit vergt van zowel inwoners als ondernemers als de overheid een andere manier van denken en werken.

1.5.1 Dienstverlening

De Omgevingswet stelt de initiatiefnemer centraal en legt de lat voor de dienstverlening hoog. Werken vanuit de leefwereld van mensen; de overheid in de rol van partner en adviseur; inspelen op nieuwe technologie en trends. Dat zijn de fundamenteën van de stevige verandering die vraagt om een transformatie in de dienstverlening. Een voorbeeld van een verandering in de dienstverlening hangt samen met de verkorting van de wettelijke termijnen bij een vergunningaanvraag in het kader van de Omgevingswet. De inwoner of ondernemer ontvangt bij een complexe aanvraag een integrale intake en afhandeling van diens vraag. Dit gebeurt in de huidige praktijk al, maar zal door de Omgevingswet verder uitbreiden, omdat er samenwerking nodig is over de grenzen heen van gemeenten, provincie, waterschap en Rijk. Om dit te bewerkstelligen zal het initiatief in een oriënterend vooroverleg of planatelier (Omgevingstafel) besproken worden en een aanvalsplan of behandelplan opgesteld worden met daarin een integrale planning, communicatie en afhandeling van alle noodzakelijke vergunningen. Ook kan in dit stadium al sneller duidelijk worden of iets niet kan.

De impact van de Omgevingswet

1.5.2 Werkprocessen

Met de komst van de Omgevingswet wordt het belang van uniforme en vastgelegde werkprocessen vergroot. Er komt één loket waar het proces voor alle producten en dienstverlening voor de fysieke leefomgeving moet kunnen worden opgestart en daarnaast worden overheden gevraagd inzicht te geven in de voortgang van het proces.

Informatie en duidelijkheid aan de voorkant en tijdens het proces worden dus belangrijker. Werkprocessen (t.a.v. vergunningverlening) zijn in het verleden (met de komst van de Wabo) beschreven. Door de ingrijpende wetsverandering als gevolg van de Omgevingswet, is het noodzakelijk om de werkprocessen te herzien. Ook met het oog op de verbeterdoelen uit de Omgevingswet. Niet alleen de vergunningprocessen zullen onder de loep moeten worden genomen. Ook de werkprocessen m.b.t. Toezicht en handhaving vragen om aandacht, vooral in relatie tot de gevolgen van de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen.

Het jaar 2021 staat voor een deel in het teken van het beschrijven van de werkprocessen en werken aan nieuwe producten (denk aan nieuwe briefvormen/sjablonen). Om de werkprocessen volledig te kunnen beschrijven, zijn een aantal vraagstukken relevant. Aan deze vraagstukken is gewerkt. De komende maanden worden de vraagstukken verder verfijnd en ingebed in de (lijn)organisatie.

1. De vraag is vooral: wat moeten we doen om de processen, producten en diensten aan te passen, zodat we in staat zijn om initiatieven te verkennen, meldingen en vergunningaanvragen te behandelen, toezicht te houden en te handhaven volgens de eisen van de Omgevingswet. Bijzondere aandachtspunten in dit verband zijn:
 - Impact op de ambtelijke organisatie om complexe aanvragen/meervoudige vergunningaanvragen waar meerdere disciplines bij betrokken zijn, af te handelen via goed vooroverleg aan de Omgevingstafel. Naast de complexe aanvragen ook stilstaan hoe snelle dienstverlening kan plaatsvinden ten aanzien van eenvoudige aanvragen. Verder is het ook belangrijk om stil te staan bij de klantreis om meer diepgaand zicht te krijgen op de (gewenste) werkprocessen en het functioneren van vormen van vooroverleg.
 - Impact van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (privatisering bouwtoets) op de ambtelijke organisatie; met name de gevolgen voor de personele capaciteit van de afdeling KCC en T&H en de gevolgen voor de werkprocessen.
 - Impact verbeterdoel 'lokale afwegingsruimte' Omgevingswet op (beschikbare) milieu-specialismen (denk o.a. geluid, geur, bodem, luchtkwaliteit, stikstof en externe veiligheid) en tevens inzoomen op de vraag wat de verbeterdoelen uit de Omgevingswet vragen m.b.t. de sectorale milieu-aspecten en nieuwe wettelijke taken die op de gemeente afkomen in relatie tot de personele capaciteit. Specifieke aandachtspunten zijn: ten aanzien van milieu-specialismen niet alleen kijken naar de beleids- en adviestaken, maar ook naar de uitvoerende taken.
 - Impact op de ambtelijke organisatie als gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe wet Basisregistratie Ondergrond (Wet BRO).

- Impact ambtelijke organisatie op de aan te passen producten (briefvormen/sjablonen) in relatie tot VTH-pakket (waar beleggen/werkprocessen?)
 - Impact op de ketensamenwerking (o.a. rol RUD etc..) en op welke wijze afspraken (dienstverleningsovereenkomst) gemaakt kunnen worden over de werkwijze (met ketenpartners) en de manier van participeren in het vergunningenproces (Omgevingstafel) en besluitvorming.
 - In de werkprocessen ook aandacht schenken aan het klantcontact (inrichting van het Klant Contact Centrum), onderlinge afstemming en de wijze van documenteren en toegankelijk maken.
2. Hoe gaan we om met de rollen zoals beschreven in de gespreksstarter ‘veranderprofielen Omgevingswet’ van het Rijksprogramma (Aan de slag met de Omgevingswet’) in relatie tot vergunningsverlening en toezicht- en handhaving en op welke wijze kunnen de rollen een plek krijgen in de werkprocessen. In de gespreksstarter zijn rollen beschreven die samenhangen met de komst van de Omgevingswet. Voor de rollen is een veranderprofiel opgesteld. Bij de invulling van de gemeentelijke werkprocessen wordt rekening gehouden met de rollen zoals beschreven in de hierboven genoemde gesprekstarter ‘veranderprofielen’.
- Welke (extra) competenties hebben onze medewerkers (specifiek gericht op de bovengenoemde rollen) nodig om te werken met de Omgevingswet.
 - Wat is nodig om de (bestaande) medewerkers (specifiek gericht op de bovengenoemde rollen) te helpen om te beschikken over de juiste competenties om te werken met de Omgevingswet.
 - Hoe dragen we er zorg voor dat de medewerkers over de kennis en vaardigheden beschikken om te werken volgens de gewijzigde processen en systemen.
 - Hoe kunnen we een test- en oefenomgeving creëren en gebruiken in 2021 waarbij de medewerkers en ketenpartners die betrokken zijn bij de vergunningsprocessen (en Toezicht & Handhaving) kunnen oefenen met de nieuwe wettelijke eisen/termijnen en gewijzigd dienstverleningsconcept (o.b.v. de Omgevingswet) in relatie tot complexe en eenvoudige aanvragen.

Een belangrijke vraag is wat we organisatorisch (qua vaardigheden, opleidingen, verschuivingen in takenpakketten, werkvormen) moeten doen om te kunnen voldoen aan de Omgevingswet binnen de bestaande hoofdstructuren.

1.5.3 Resumerend: VTH, werkprocessen en dienstverlening

Wat betreft het proces rondom ‘vergunningverlening’, wordt gewerkt om de veranderingen scherp te krijgen die nodig zijn om het VTH-proces conform de Omgevingswet ingericht te krijgen. Kortom hoe komen we van 26 weken naar 8 weken voor de afhandeling van vergunningaanvragen c.q. hoe kunnen we de echt ‘simpele aanvragen’ binnen een relatief korte periode afhandelen. Dat heeft zowel een procesmatige kant (inrichten van efficiënte processen) als een menselijke kant (houding en gedrag). In de Omgevingswet zijn door het ministerie en de VNG vier voorkomende serviceformules onderscheiden.

Een serviceformule geeft aan welke dienstverlening burgers en ondernemers wensen op basis van een specifieke vraag. De vier serviceformules beschrijven hoe de gewenste dienstverlening er uit ziet om burgers en ondernemers zo goed mogelijk tevreden te stellen. Het gaat om:

1. Snelservice-formule: snelle eenvoudige aanvraag of melding bij standaard producten en diensten die veel voorkomen.
2. Ontwerpformule: initiatiefnemers beter begeleiden bij het vergunningentraject en daarbij belanghebbenden meer betrekken.
3. Ontwikkelformule: een vorm van samenwerking waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces zoals een visie, plan of advies.
4. Toezichtformule: volgens beleid samen met inwoners en ondernemers ongewenste activiteiten en initiatieven opsporen en tegengaan.

Er wordt gewerkt met pilots waarin onderdelen van de dienstverlening worden uitgewerkt en beproefd door medewerkers, waardoor inzicht ontstaat in benodigde keuzes, inrichting, rollen en draagvlak. Deze pilots kennen een korte doorlooptijd, zijn actiegericht en verbinden medewerkers uit de verschillende organisatie-onderdelen. Daarmee leren deze medewerkers elkaars werkwijzen, taakopvattingen en verwachtingen over en weer kennen. Zo ontstaat een nieuw, gezamenlijk perspectief. Gelet op het onderscheidend karakter van de service-formules en de focus op dienstverlening blijven deze een interessant vertrekpunt vormen om te leren wat de Omgevingswet vraagt van medewerkers en organisatie, en wat inwoners en ondernemers er aan voordelen van ondervinden.

We gaan met ondersteuning van een ter zake deskundig adviesbureau door middel van pilots oefenen met de snelserviceformule, de ontwerpformule en de Toezicht- en Handhavingsformule en deze in de praktijk gaan toepassen aan de hand van casussen en vergunningaanvragen. Met andere woorden; we gaan een aantal vergunningen afhandelen als ware de Omgevingswet reeds een feit. Onze eigen medewerkers gaan hier dan ook concreet mee aan de slag en worden begeleid door deskundigen ter zake. Resultaat daarvan is dat we leren te werken met het gedachtegoed van de Omgevingswet (o.a. van nee-tenzij naar ja-mits en van sectoraal naar integraal denken). Van de oefensessies (pilots) worden aanbevelingen gedaan door het ter zake deskundige adviesbureau, die gebruikt kunnen worden voor de invulling van nadere (persoonlijke) opleidingsbehoeften. Oefenen met serviceformules levert bouwstenen op. Deze kunnen worden gebruikt voor de totstandkoming van de dienstverleningsvisie.

Belangrijkste actiepunten

- Uitwerking van de werkprocessen (q1 t/m q3 van 2021). **Actiepunt Procesgroep**
- Medewerkers laten oefenen met serviceformules (nieuwe werkprocessen) en ontwikkeling van bouwstenen voor de dienstverleningsvisie (q2 en q3 van 2021). **Actiepunt Procesgroep**
- Het bevoegdhedenbesluit (mandaatregelingen) rondom VTH en afwijkingen omgevingsplan etc. aanpassen (q4 van 2021). **Actiepunt: leidinggevendend ROG, KCC en T&H i.o.m. procesgroep**

1.6 Hoofdactiviteit Communicatie en Participatie

Communicatie

Het streven is om voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet via de Landgraafse themakrant 'Gemindezake' (en gemeentelijke website/ social media) stil te staan bij de Omgevingswet. Er wordt name stilgestaan bij de nieuwe kerninstrumenten die op ons afkomen zoals het 'omgevingsplan' en de 'vergunning nieuwe stijl'. Voor de burger is het bijvoorbeeld heel belangrijk om te weten dat het ingeburgerde begrip 'bestemmingsplan' na 1 juli 2022 komt te vervallen en hiervoor in de plaats het tijdelijke 'omgevingsplan Landgraaf' gaat gelden. Daarnaast is het belangrijk dat de burger op de hoogte wordt gebracht over de belangrijkste veranderingen m.b.t. tot 'de vergunning nieuwe stijl'.

Naast o.a. de themakrant 'Gemindezake' waarin aandacht wordt besteed aan de Omgevingswet, wordt ook zorg gedragen voor een overzichtelijke aansprekende folder waarin o.a. aandacht wordt besteed aan de nieuwe kerninstrumenten uit de Omgevingswet. Indien een aansprekende folder beschikbaar komt vanuit bijvoorbeeld de rijksoverheid of de VNG, dan vervalt nut en noodzaak om een eigen (gemeentelijke) folder uit te brengen.

Belangrijkste actiepunten i.r.t. 'Communicatie'

- Aandacht besteden aan de Omgevingswet in de Landgraafse themakrant 'Gemindezake', website en social media. Het specifieke moment wordt nader afgestemd met de portefeuillehouder en afd. BCZ (voorlichting en communicatie). **Actiepunt procesgroep i.o.m. portefeuillehouder en afd. BCZ**
- Aansprekende folder ontwikkelen voor de burger over de Omgevingswet. Het specifieke moment wordt nader afgestemd met de portefeuillehouder en afd. BJZ (voorlichting en communicatie). Indien een geschikte folder wordt uitgebracht door het rijk of VNG, dan vervalt dit actiepunt. **Actiepunt procesgroep i.o.m. portefeuillehouder en afd. BCZ**
- Aanpassen van de gemeentelijke website met actuele informatie over de Omgevingswet en bekendmaking van (aangepaste) producten zoals principe-verzoeken voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet. **Actiepunt procesgroep i.o.m. afd. BCZ en afd. FB**

Participatie

Als het over Participatie gaat dan ligt de focus op drie kerninstrumenten van de Omgevingswet: de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. Voor activiteiten die buitenplans zijn (dus volgens de regels van het omgevingsplan niet mogelijk zijn), kan de gemeenteraad (specifieke) activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is (artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet).

Belangrijkste actiepunten i.r.t. Participatie

Er wordt een participatieplan opgesteld waarbij de focus ligt op het kerninstrument 'omgevingsvergunning': aanwijzen activiteiten waarin participatie van en overleg met derden verplicht is (q4 van 2021/q1 van 2022).

Actiepunt procesgroep

1.7 Hoofdactiviteit financiële aspecten

De VNG heeft een financieel model ontwikkeld dat als hulpmiddel kan dienen om inzicht te krijgen in de mogelijke kosten van de invoering van de Omgevingswet.

Op basis van door gemeenten ingevulde financiële modellen is een grove inschatting gemaakt (door de VNG) waar gemeenten rekening mee moeten houden voor de periode tot 2024. De VNG maakt uitdrukkelijk het voorbehoud dat het een grove inschatting betreft. In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven.

Omvang gemeente	gemiddelde kosten per omvang gemeente (in totaal tot 2024)
Tot 25.000 inwoners	€ 1.2 miljoen
Tot 50.000 inwoners	€ 1.9 miljoen
Tot 100.000 inwoners	€ 2.4 miljoen
Meer dan 100.000 inwoners	€ 5.5 miljoen
Grootste vier gemeenten	€ 10.9 miljoen

De volgende twee (financiële) instrumenten vragen in het kader van de Omgevingswet aandacht: de (aanpassing) van de legesverordening en het kostenverhaalsvraagstuk ten aanzien van ruimtelijke plannen

Belangrijkste actiepunten i.r.t. financiële aspecten

- Het aanpassen van de legesverordening (q4 van 2021/q1 van 2022) (**Actiepunt afd. P&C i.o.m. procesgroep**)
- Het opstellen van een beleidsstuk t.a.v. kostenverhaal bij ruimtelijke plannen (q4 van 2021/q1 van 2022). **Actiepunt afd. ROG i.o.m. procesgroep**

